

001.40202

๑/๗๒๒

ร.๓

ปัญหาการใช้คู่มือการทำปริญญาบัตรของนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐ
ในเขตกรุงเทพมหานคร

19 ก.ย. 2537

ปริญญาบัตร

ของ

ฤทธิชัย เตชะมหัทธโนทัย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

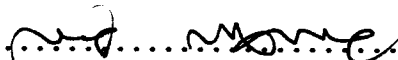
กุมภาพันธ์ 2537

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

189996

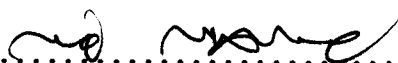
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์
และสารนิเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

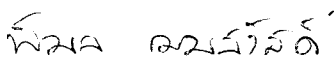
.... ประธาน
(ผศ. สุตฉน์ ส่องแสงจันทร์)

..... น.น.น. ไชยรัตน์ ..... กรรมการ
(อ. นงนารถ ไชยรัตน์)

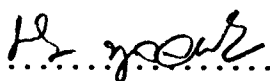
คณะกรรมการสอบ

.... ประธาน
(ผศ. สุตฉน์ ส่องแสงจันทร์)

..... น.น.น. ไชยรัตน์ ..... กรรมการ
(อ. นงนารถ ไชยรัตน์)

.... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อ. พิมล เมฆสวัสดิ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ของมหาวิทาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร. ศิริยุภา นุลสุวรรณ)

วันที่ 14 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2537

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาโทฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีโดยได้รับความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และ คำแนะนำ ตลอดจนการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวัฒน์ ส่องแสงจันทร์ ประธานที่ปรึกษาปริญญาโท อาจารย์ นงนารถ ชัยรัตน์ กรรมการที่ปรึกษา และอาจารย์ พิมล เมษสวัสดิ์ กรรมการสอบปริญญาโท ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่าง สูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณคุณชัชวาลย์ วงศ์ประเสริฐ ที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและเป็นที่ปรึกษาแก่ ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณนิสิตบัณฑิตศึกษาทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีใน การตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ทั้งที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และที่สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่คอยให้กำลังใจและห่วงใยแก่ผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญาโทฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดา มารดา ครู และอาจารย์ ผู้วางรากฐานการศึกษาแก่ผู้วิจัย

เหนือสิ่งอื่นใดในความสำเร็จทั้งมวลครั้งนี้ขอมอบให้ "แม่" ที่ยังคงคอยเฝ้ามองความ สำเร็จ ความก้าวหน้าของลูกๆ ด้วยความรัก ความห่วงใยและความเข้าใจตลอดมา

ฤทธิชัย เตชะมหัทธนนันท์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
	ปริญญานิพนธ์	5
	ความหมายของปริญญานิพนธ์	5
	ความมุ่งหมายของปริญญานิพนธ์	7
	ลักษณะสำคัญของปริญญานิพนธ์	7
	การทำปริญญานิพนธ์	8
	คู่มือการทำปริญญานิพนธ์	10
	ความมุ่งหมายในการจัดทำคู่มือการทำปริญญานิพนธ์	10
	การเตรียมและการเรียบเรียงปริญญานิพนธ์	11
	ส่วนประกอบของปริญญานิพนธ์	14
	การพิมพ์ปริญญานิพนธ์	15
	การอ้างอิง	16
	บรรณานุกรม	18
	รายละเอียดของคู่มือการทำปริญญานิพนธ์	21
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33

บทที่	หน้า
3	36
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	36
การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล	39
4	42
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
อักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	42
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
5	67
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	67
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	67
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	67
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	68
อภิปรายผล	70
ข้อเสนอแนะ	74
บรรณานุกรม	75
ภาคผนวก	81
ประวัติย่อของผู้วิจัย	101

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงรายการเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของแต่ละมหาวิทยาลัย	22
2 แสดงส่วนต่างๆที่มีอยู่ในส่วนประกอบของปฏิญานิพนธ์ที่ปรากฏอยู่ในคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของแต่ละมหาวิทยาลัย	23
3 การพิมพ์ปฏิญานิพนธ์ที่ปรากฏอยู่ในคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของแต่ละมหาวิทยาลัย	25
4 แสดงรูปแบบการอ้างอิงที่ใช้ปฏิญานิพนธ์ที่ปรากฏอยู่ในคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของแต่ละมหาวิทยาลัย	26
5 แสดงรายการการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาระบบนาม-ปีที่ปรากฏอยู่ในคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของแต่ละมหาวิทยาลัย	27
6 แสดงรายการการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาระบบหมายเลขที่ปรากฏอยู่ในคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของแต่ละมหาวิทยาลัย	28
7 แสดงรายการการอ้างอิงแบบเชิงบรรทัดที่ปรากฏอยู่ในคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของแต่ละมหาวิทยาลัย	29
8 แสดงรายการการลงรายการบรรณานุกรมที่ปรากฏอยู่ในคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของแต่ละมหาวิทยาลัย	31
9 สภาพการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา	43
10 การใช้ส่วนต่างๆของคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา	44
11 การตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา	45
12 การตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษาด้วยวิธีการอื่นๆที่ระบุมา	46
13 ปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ด้านการเตรียมและการเรียบเรียงปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา	47
14 ปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ด้านส่วนประกอบของปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา	50

15	ปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ด้านการพิมพ์ปฏิญานิพนธ์ของ นิสิตบัณฑิตศึกษา	54
16	การใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ด้านการอ้างอิงของนิสิตบัณฑิตศึกษา	57
17	ปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ด้านการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาของ นิสิตบัณฑิตศึกษา	58
18	ปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ด้านการอ้างอิงแบบเชิงบรรณของ นิสิตบัณฑิตศึกษา	60
19	ปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ด้านบรรณานุกรมของนิสิตบัณฑิตศึกษา ..	62
20	สาเหตุที่นิสิตบัณฑิตศึกษาไม่ใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์	64
21	การตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของปฏิญานิพนธ์ของ นิสิตบัณฑิตศึกษาที่ไม่ใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์	65
22	ปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ที่สอดคล้องกันของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร	66

ภูมิหลัง

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (graduate study) เป็นการศึกษาที่เกิดขึ้นหลังจากผู้ที่จบปริญญาตรีหรือผู้ที่เป็บัณฑิตแล้ว แบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ คือ ประกาศนียบัตรชั้นสูงและวิชาชีพ ระดับปริญญาโทหรือปริญญาโท และระดับปริญญาเอก (คณะกรรมการวางแผนเพื่อปฏิรูปการศึกษา. 2518 : 160-161) ด้วยเหตุนี้บัณฑิตศึกษาจึงเกิดขึ้นจากการที่บุคคลมีความต้องการที่จะแสวงหาความรู้ที่ดั้งเดิมซึ่งเฉพาะในสาขาที่ผู้ศึกษาสนใจเท่านั้น จนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและความชำนาญเป็นพิเศษในวิชานั้นๆ อย่างแท้จริง อีกทั้งยังเป็นขบวนการของการถ่ายพลังความคิดสืบเสาะหาวิชาการที่บริสุทธิ์ และปลูกคนเข้าสู่สภาวะที่เป็นเลิศในวิถีทางแห่งปัญญา โดยผู้ที่เรียนจะต้องแสวงหา และค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ นอกจากตำราและคำสอนในห้องเรียน จะต้องรู้จักคิดอย่างมีหลักการ มีเหตุผล ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยในสาขาที่ศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องที่ตนสนใจใคร่จะรู้ ทั้งนี้เพื่อจะได้สามารถตอบปัญหาหรือข้อข้องใจต่างๆ ได้ จึงทำให้นิสิตบัณฑิตศึกษาต้องทำการวิจัยในรูปแบบของวิทยานิพนธ์ที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตร และยิ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาในระดับนี้อีกด้วย เพราะธรรมชาติของบัณฑิตศึกษามุ่งหมายเน้นหนักอยู่ 4 ประการคือ เพื่อเพิ่มความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา เพื่อสร้างความเป็นผู้นำทางวิชาการ เพื่อยกระดับวิชาชีพ และเพื่อการค้นคว้าวิจัย (วิจิตร ศรีสอาน. 2522 : 23) ถ้าวิเคราะห์จุดมุ่งหมายทุกข้อแล้วจะเห็นได้ว่าจุดมุ่งหมาย 3 ประการจะบรรลุผลได้ยากหากไม่มีจุดมุ่งหมายประการสุดท้ายคือ การวิจัยเป็นปัจจัยสนับสนุน (สุรเดช พันธุ์วิเศษ. 2532 : 1) ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์ต่างๆ เพิ่มขึ้นอีก เช่น

1. ให้ออกาสและเสรีภาพแก่นักศึกษาในการค้นหาข้อเท็จจริงและทดสอบเนื้อหาทางวิชาการ
2. เป็นการเริ่มต้นใช้วิธีการศึกษาด้วยตนเองตามลำพัง (independent study)
3. เป็นการหัดใช้วิธีการค้นคว้าโดยวิธีวิทยาศาสตร์ (scientific method)
4. เป็นการฝึกหัดให้มีนิสัยรู้จักคิด แสดงความคิดเห็น มีความคิดริเริ่ม มีเหตุผล ดำเนินงานตามขั้นตอนอย่างมีระเบียบแบบแผน และมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

ดังนั้นผู้ที่ได้รับการศึกษาในระดับนี้จะออกไปเป็นผู้เปลี่ยนแปลงสังคม เป็นนักวิชาการที่เชี่ยวชาญ เป็นนักแสวงหาข้อมูล เป็นนักคิดและนักทำวิจัย และเป็นผู้ที่รู้แจ้งในข้อมูลต่างๆ (สุวิทย์ อารีกุล. 2524 : 1-2)

จากความสำคัญของการวิจัยดังกล่าวข้างต้น และการที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้ปรับค่าหน่วยกิตให้สูงขึ้นในปี พ.ศ. 2533 จากเดิม 6 หน่วยกิตเป็น 12 หน่วยกิต จึงเป็นเรื่องอันเนื่องถึงความสำคัญ และความจำเป็นของการทำปริญญาโทได้เป็นอย่างดี ปริญญาโทจึงกลายเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาเกือบทุกหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ค่าของหน่วยกิตที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดไว้มีดังนี้

ปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 แผน คือ แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำปริญญาโท มี 2 แบบคือ แบบ ก (1) ทำเฉพาะปริญญาโทไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต (อาจเรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือกิจกรรมทางวิชาการเพิ่มขึ้นโดยไม่นับหน่วยกิต) แบบ ก (2) ทำปริญญาโทไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นงานรายวิชาโดยไม่ต้องทำปริญญาโท

ปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น 2 แบบ โดยเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูงคือ แบบ 1 ทำเฉพาะปริญญาโท (อาจเรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการเพิ่มเติมขึ้นได้โดยไม่นับหน่วยกิต) โดยผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีต้องทำปริญญาโทไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต และผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทต้องทำปริญญาโทไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต แบบ 2 ทำปริญญาโทและศึกษางานรายวิชา ทั้งนี้ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีต้องทำปริญญาโทไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต ส่วนผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทต้องทำปริญญาโทไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2533 : 2-3)

จะเห็นได้ว่าไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในแผนใดก็ตาม นิสิตบัณฑิตศึกษาจะต้องทำการวิจัย หรือปฏิญานิพนธ์แบบใดแบบหนึ่ง ซึ่งในการทำวิจัยนั้นนิสิตบัณฑิตศึกษายังต้องรู้จักวิธีดำเนินการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัย ฯลฯ และงานขั้นสุดท้ายของการวิจัย คือ การเขียนรายงานผลการวิจัยซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะจะต้องเอื้ออำนวยต่อความสะดวกของผู้อ่านในการที่จะทำความเข้าใจ และศึกษาค้นคว้าอ้างอิงต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งปฏิญานิพนธ์ซึ่งถือว่าเป็นรายงานการวิจัยเชิงวิชาการจำเป็นต้องคำนึงถึงความต้องการทางวิชาการและมาตรฐานการรายงาน ธรรมเนียมการปฏิบัติที่ใช้กันในการรายงาน และการอ้างอิงผลงาน (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2534 : 365)

การนำผลการวิจัยออกมาเสนอเป็นรูปเล่มต้องมีรูปแบบ และหลักเกณฑ์ในการนำเสนอ ดังนั้นนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐจึงต้องอาศัยคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยนั้นๆ เป็นแบบอย่างในการเรียบเรียงปฏิญานิพนธ์อันเป็นเครื่องมือสำคัญ ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยนั้นๆจะเป็นผู้รับผิดชอบด้านมาตรฐานการเรียบเรียงปฏิญานิพนธ์ โดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเรียบเรียงปฏิญานิพนธ์เอาไว้เป็นปกติสถาน เพื่อให้บัณฑิตศึกษารู้จักวิธี ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่ต้องปฏิบัติตามหลักวิชาในการเรียบเรียงปฏิญานิพนธ์ และเพื่อให้การเรียบเรียงปฏิญานิพนธ์ในสาขาวิชานั้นๆเป็นระเบียบและมีมาตรฐานเดียวกัน จากงานวิจัยเรื่องข้อผิดพลาดในการเขียนปฏิญานิพนธ์ และความคิดเห็นที่มีต่อคู่มือและแบบฟอร์มปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ของกุสุมา สายสนิท (2533 : 111) ผลการวิจัยพบว่าในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับคู่มือและแบบฟอร์มปฏิญานิพนธ์กลุ่มนิสิตทั้งสายวิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 96.20) และวิทยาศาสตร์สังคม (ร้อยละ 82.28) เขียนปฏิญานิพนธ์โดยศึกษาคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ และได้ประสบปัญหาในการใช้คู่มือปฏิญานิพนธ์คือ คู่มือขาดรายละเอียดในเนื้อหา และขาดตัวอย่างตามความต้องการใช้งาน (ร้อยละ 54.43) อีกทั้งแบบฟอร์มและตัวอย่างการเขียนเอกสารอ้างอิงไม่เพียงพอ และไม่ครอบคลุม (ร้อยละ 26.58) ซึ่งนิสิตแก้ไขโดยการสอบถามเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยผู้มีหน้าที่ตรวจแบบฟอร์มปฏิญานิพนธ์ (ร้อยละ 39.24) ศึกษาจากปฏิญานิพนธ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว (ร้อยละ 25.32) และสอบถามอาจารย์ที่ปรึกษา (ร้อยละ 24.05) ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าการศึกษาปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์จึงเป็นสิ่งจำเป็น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้และสาเหตุของการไม่ใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

เป็นแนวทางในการปรับปรุงคู่มือปฏิญานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ สะดวก และง่ายต่อการนำไปใช้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครที่กำลังทำปฏิญานิพนธ์ จำนวน 11,845 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครที่กำลังทำปฏิญานิพนธ์ จำนวน 391 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปฏิญานิพนธ์ หมายถึง รายงานการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่นิสิตบัณฑิตศึกษาแต่ละคนจะต้องทำอันเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทหรือปริญญาตรี และมีการตีพิมพ์ออกมาเป็นรูปเล่ม นอกจากนี้ยังมีคำเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าวิทยานิพนธ์ แต่ในที่นี้จะขอใช้คำว่าปฏิญานิพนธ์
2. คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ หมายถึง หนังสือคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ที่มหาวิทยาลัยต่างๆได้กำหนดให้นิสิตบัณฑิตศึกษาใช้ยึดเป็นหลักปฏิบัติแบบเดียวกันในการทำปฏิญานิพนธ์
3. สภาพการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ หมายถึง การใช้หรือไม่ใช้ประโยชน์จากหนังสือคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ ระดับความมากน้อยของการใช้ในส่วนต่างๆในคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ วิธีการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของปฏิญานิพนธ์

4. สาเหตุของการไม่ใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์ หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องต่างๆที่เป็นเหตุทำให้นิสิตบัณฑิตศึกษาไม่สามารถใช้ประโยชน์จากคู่มือการทำปริญญานิพนธ์ได้
5. ปัญหาการใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์ หมายถึง ความไม่สะดวก อุปสรรค ข้อสงสัยหรือข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่นิสิตบัณฑิตศึกษาประสบอยู่ในการใช้ประโยชน์จากหนังสือคู่มือการทำปริญญานิพนธ์ทั้งด้านการเตรียมและการเรียบเรียงปริญญานิพนธ์ ด้านส่วนประกอบของปริญญานิพนธ์ ด้านการพิมพ์ปริญญานิพนธ์ ด้านการอ้างอิงและด้านบรรณานุกรม
6. นิสิตบัณฑิตศึกษา หมายถึง นิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิตและคุณวุฒิปริญญาโทที่กำลังทำปริญญานิพนธ์ในมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร
7. มหาวิทยาลัยของรัฐ หมายถึง มหาวิทยาลัยในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและมีการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา และมีคู่มือการทำปริญญานิพนธ์ที่กำหนดให้ใช้ในมหาวิทยาลัย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้สามารถแบ่งออกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. วิทยานิพนธ์
  - 1.1 ความหมาย ความมุ่งหมาย และลักษณะสำคัญของวิทยานิพนธ์
  - 1.2 การทำวิทยานิพนธ์
  - 1.3 คู่มือการทำวิทยานิพนธ์
    - 1.3.1 ความมุ่งหมายของคู่มือการทำวิทยานิพนธ์
    - 1.3.2 การเตรียมและการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์
    - 1.3.3 ส่วนประกอบของวิทยานิพนธ์
    - 1.3.4 การพิมพ์วิทยานิพนธ์
    - 1.3.5 การอ้างอิง
    - 1.3.6 บรรณานุกรม
    - 1.3.7 รายละเอียดของคู่มือการทำวิทยานิพนธ์
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิทยานิพนธ์

ความหมาย ความมุ่งหมาย และลักษณะสำคัญของวิทยานิพนธ์

1. ความหมายของวิทยานิพนธ์ วิทยานิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์มาจากคำว่า Thesis หรือ Dissertation มีบุคคลจำนวนมากได้ให้ความหมายของวิทยานิพนธ์ไว้ ซึ่งในที่นี้จะขอนำเสนอเฉพาะที่มีความหมายเด่นชัด ดังนี้

กูด และ เมอร์เคล (Good and Merkel. 1973 : 608) ได้กล่าวถึงความหมายของวิทยานิพนธ์ (Thesis) ไว้ว่าเป็นการเสนอรายงานผลจากการศึกษาค้นคว้าหรือวิจัยอย่างเป็นระบบ ระเบียบ อาจเสนอขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก

วินาฐ สุนทรสีมะ (2529 : 4) กล่าวว่าปริญญานิพนธ์ (Thesis or Dissertation) เป็นเอกสารวิจัยที่ใช้เป็นส่วนประกอบในการศึกษาเพื่อรับปริญญาบัตรหรือประกาศนียบัตรจากสถาบันการศึกษา แต่อย่างไรก็ตามคำว่าปริญญานิพนธ์นี้ก็ได้มีผู้นำไปใช้กับเอกสารการวิจัยที่ไม่ได้เป็นส่วนประกอบให้ได้รับปริญญาบัตรหรือประกาศนียบัตรก็มี เช่น ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 มาตรา 43 ได้กำหนดให้มีการบรรจุแต่งตั้งผู้ที่มีความเชี่ยวชาญพิเศษให้ได้เงินเดือนสูงเป็นพิเศษได้ ในการพิจารณาอนุมัติได้มีการเบี่ยงเบนให้ผู้นั้นเสนอปริญญานิพนธ์เพื่อแสดงความสามารถประกอบด้วย เอกสารที่จะต้องเสนอตั้งกล่าวนี้ไม่ได้เป็นเอกสารวิจัยที่ประกอบปริญญาบัตรหรือประกาศนียบัตรแต่อย่างใด แต่ก็เรียกได้ว่าเป็นปริญญานิพนธ์ด้วย เป็นต้น

บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ (2532 : 13) กล่าวว่า ปริญญานิพนธ์ (Thesis) ดุษฎีนิพนธ์ (Dissertation) เป็นรายงานการค้นคว้าวิจัยที่เรียบเรียงอย่างละเอียดรอบคอบ มีเหตุ มีผลตามขั้นตอนระเบียบวิธีการวิจัยเพื่อใช้เป็นส่วนประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทหรือปริญญาเอก

สมพงษ์ เกษมสิน (2524 : 2) กล่าวว่า ปริญญานิพนธ์ เป็นการเสนอรายงานการศึกษาวิจัยอย่างละเอียดลึกซึ้ง รอบคอบ และประกอบด้วยความคิดเห็นและข้อเสนอแนะซึ่งมีลักษณะแตกต่างจากการเขียนบทความหรือรายงานทั่วไปทั้งในวิธีการเสนอเรื่อง การลำดับเนื้อความ และส่วนนวนโวหาร การเขียนปริญญานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายที่จะฝึกฝนให้นักศึกษารู้จักวิธีการศึกษาค้นคว้าอย่างมีเหตุ มีผลและมีระเบียบ ส่งเสริมให้สามารถใช้ภาษาอย่างรัดกุมและถูกต้องในการเสนอข้อเท็จจริงจากการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่ตนทำขึ้นมา

นอกจากนี้บางสถาบันการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของปริญญานิพนธ์ในลักษณะเฉพาะเจาะจงลงไปเช่น

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2534 : 147) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่าปริญญานิพนธ์เป็นเรื่องที่เขียนเรียบเรียงขึ้นจากผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าหรือสำรวจ อันเป็นส่วนหนึ่งของงานที่ผู้ศึกษาต้องทำเพื่อสิทธิในการรับปริญญาบัตรตามที่สถานศึกษานั้นๆได้กำหนดไว้ ในที่นี้ปริญญานิพนธ์หมายความว่าความตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า thesis

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2534 : คำนำ) ได้กล่าวถึงปริญญานิพนธ์ไว้ว่าการศึกษาระดับปริญญาโทและเอก นิสิตจะต้องทำการวิจัยในสาขาที่ตนศึกษาแล้วรวบรวมเขียนเป็นรูปเล่มซึ่งเรียกว่า ปริญญานิพนธ์ (Thesis)

เมื่อวิเคราะห์ข้อความต่างๆอันเป็นนิยามของปริญญาโทแล้วสามารถสรุปได้ว่า ปริญญาโทหรือวิทยานิพนธ์ หมายถึง การเสนอรายงานข้อเท็จจริงจากการศึกษาค้นคว้า วิจัยอย่างละเอียด ลึกซึ้ง รอบคอบ มีเหตุ มีผลตามขั้นตอนระเบียบวิธีการวิจัยตามแบบแผนที่ สถานศึกษาแต่ละแห่งกำหนดไว้ อีกทั้งประกอบด้วยความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นส่วนประกอบในการศึกษาค้นคว้า เพื่อรับปริญญาบัตรตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตหรือ คุชชีบัณฑิตจากสถานศึกษาแห่งนั้น หรือเพื่อการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งในหน่วยงานนั้นๆ

2. ความมุ่งหมายของปริญญาโท การทำปริญญาโทมีจุดมุ่งหมายที่จะฝึกให้ผู้ศึกษา มีโอกาสและสามารถศึกษาด้วยตนเอง และให้เห็นแนวทางหลายๆทางในการศึกษาอย่าง กว้างขวางและลึกซึ้ง เพื่อจะได้รับความรู้ มีความคิด และมีความสามารถยิ่งกว่าที่ได้รับจาก การศึกษาในตำราเพียงเล่มเดียวหรือจากผู้สอนแต่เพียงอย่างเดียว ส่งเสริมให้ผู้ศึกษาเป็นผู้มี นิสัย และความสามารถในการค้นคว้า รู้จักคิดอย่างมีระเบียบ มีเหตุผล และรู้จักประมวลผล จากข้อมูล ซึ่งมีหลักฐานเป็นความจริงที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้ศึกษาเกิด ความสามารถในการภาษา และความสามารถในการรวบรวมเรียบเรียงความรู้ความคิดให้เป็น ระเบียบ ปริญญาโทจึงเป็นงานวิจัยค้นคว้าที่มีสาระดีแสดงความคิดริเริ่มเป็นเอกลักษณ์ของนิสิต ซึ่งต้องรับผิดชอบหนักหน่วงในการเลือกหัวข้อและกำหนดขอบข่ายของงานวิจัยนั้น (มหาวิทาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. 2534 : 3)

สุวิทย์ อารีกุล (2524 : 154) ได้กล่าวว่า การเขียนปริญญาโทมีจุดมุ่งหมาย ที่จะฝึกฝนให้นักศึกษารู้จักวิธีการค้นคว้าอย่างมีเหตุผล และมีระเบียบ ส่งเสริมให้สามารถใช้ ภาษาอย่างรัดกุมและถูกต้อง ในการเสนอข้อเท็จจริงจากการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่ตนทำขึ้นมา

ชินวุธ สุนทรสีมะ (2529 : 12) กล่าวว่า เพื่อจะส่งเสริมให้นักศึกษาแต่ละท่าน ได้มีโอกาสศึกษากว้างขวางยิ่งขึ้น นอกไปจากการศึกษาที่ได้รับอยู่ตามปกติ และเป็นการฝึกฝน ตนเองให้เกิดความรู้ ความสามารถ ในอันที่วิเคราะห์เรื่องราวต่างๆอย่างรอบคอบ

3. ลักษณะสำคัญของปริญญาโท ดังได้กล่าวมาแล้วว่าปริญญาโทเป็นการเสนอ รายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างละเอียดลุ่มลึก มีระบบความคิดและข้อเสนอแนะประกอบการวิจัย วิธีการเสนอเรื่อง ปัญหาการจัดลำดับใจความสำคัญ และการใช้สำนวนโวหารก็มีลักษณะ เฉพาะตัว แตกต่างจากการเขียนบทความหรือรายงานทั่วไป การทำปริญญาโทของนิสิต นักศึกษานั้นมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การฝึกฝนการทำความเข้าใจอย่างแจ่มชัด และรู้จักใช้วิธีการศึกษา

อย่างมีเหตุผล มีระเบียบ สามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง จึงนับว่าปริญญาโทมีลักษณะสำคัญเฉพาะตัวหรือมีคุณสมบัติในตัวเองอันเป็นลักษณะเด่น ซึ่งลักษณะสำคัญของปริญญาโทที่ตีความสรุปได้ไว้ 5 ประการดังนี้ (สมพงษ์ เกษมสิน. 2524 : 3 ; สุวิทย์ อารีกุล. 2524 : 155)

3.1 เป็นเครื่องมือทางการศึกษาซึ่งใช้วัดความเตรียมพร้อมสำหรับงานอาชีพในอนาคตของนักศึกษา ไม่ใช่เป็นการวัดการกระทำระหว่างที่ศึกษาอยู่ ฉะนั้นปริญญาโทที่ตีความเขียนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกันและถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์ไม่ใช่เขียนรายละเอียดทุกอย่างของงานที่กำลังไป

3.2 มีสมมุติฐานหรือข้อเสนอนะที่สามารใช้ เป็นเครื่องกำหนดแนวในการศึกษาค้นคว้าได้ โดยบอกให้ผู้อ่านทราบแน่ชัดถึงสมมุติฐานที่ตั้งขึ้นมา

3.3 มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลข่าวสารมาแสดงประกอบ ตลอดจนการทดลองเพื่อพิสูจน์สมมุติฐานหรือข้อเสนอนะ โดยผ่านการวิเคราะห์อย่างมีระบบและเป็นระเบียบ

3.4 มีลักษณะเป็นการค้นคว้าทางวิชาการที่สามารถเผยแพร่เป็นความรู้ในเชิงวิชาการแก่ผู้อื่นได้ มีการศึกษาค้นคว้าให้กระจ่างยิ่งขึ้น และควรเป็น เรื่องที่ศึกษาขั้นใหม่หรือต่อเติมในส่วนที่ยังมิได้มีการศึกษาให้กระจ่างแจ้งยิ่งขึ้น

3.5 เป็นผลงานของคนคนเดียว ฉะนั้นนักศึกษาต้องมีความสามารถที่จะตั้งปัญหาเลือกวิธีที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา แสดงผลการทดลองแล้วสรุปผลออกมาได้อย่างชัดเจนถูกต้อง ซึ่งจะเป็นการฝึกฝนการเขียนผลงานทางปริญญาโทสำหรับพิมพ์ต่อไป

การทำปริญญาโท

การทำปริญญาโทเป็นการทำวิจัยเพื่อให้ครบตามข้อกำหนดของหลักสูตรการศึกษาที่ระบุว่าผู้เรียนในระดับบัณฑิตศึกษาจะต้องทำปริญญาโท ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา และเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิตทุกหลักสูตร หลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต และหลักสูตรปริญญาบัณฑิตบางหลักสูตร

การทำปริญญาโทในต่างประเทศ ถ้าเป็นระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต (เรียกว่า thesis) ถือได้ว่าเป็นการวิจัยขั้นต้นเพียงเพื่อให้รู้วิธีการ ให้ผู้ทำมีทักษะและประสบการณ์เพื่อจะได้เป็นผู้วิจัยต่อไป ในบางมหาวิทยาลัยบัณฑิตระดับมหาบัณฑิตอาจเลือกทำรายงาน 2-3 เรื่องแทนการทำปริญญาโท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของแต่ละมหาวิทยาลัย ส่วนการทำปริญญาโทในระดับดุษฎีบัณฑิต (เรียกว่า dissertation หรือ doctor's thesis) นั้นสามารถแยกได้เป็น 2 ประเภทตามปริญญาที่ได้รับกล่าวคือ ถ้าเป็นปริญญา Doctor of Philosophy

(Ph.D.) ศึกษานิพนธ์มักจะมึลักษณะเป็นการวิจัยบริสุทธิ์ เพื่อสร้างทฤษฎีหาความรู้ข้อสรุปใหม่ๆ แต่ถึาเป็นในสาขาวิชาเฉพาะต่างๆ เช่น Doctor of Education (Ed.D.) ศึกษานิพนธ์มักจะมึลักษณะเป็นการวิจัยประยุกต์ที่เกือข้องกับวิชาชีพ (สุพดี จารุทรัพย์. 2528 : 10-11)

สำหรับในประเทศไทย มหาวิทยาลัยต่างๆส่วนใหญ่ได้เล็งเห็นถึงคุณค่าของการทำ ศึกษานิพนธ์จึงได้กำหนดให้เป็นวิชาบังคับในหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิตทุกหลักสูตร โดยที่ผู้เรียน ทุกคนต้องทำ ศึกษานิพนธ์เพื่อสิทธิในการรับปริญญาบัตร แต่จำนวนหน่วยกิต ศึกษานิพนธ์ของแต่ละ สถาบันการศึกษาอาจไม่เท่ากันแล้วแต่ความสำคัญของ ศึกษานิพนธ์ในหลักสูตรนั้นๆ

การศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยต่างๆได้กำหนดให้ผู้เรียนต้องทำ ศึกษานิพนธ์ (แผน ก.) หรือผู้เรียนไม่ทำ ศึกษานิพนธ์ (แผน ข.) โดยที่วัตถุประสงค์ของ แผน ก. นั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อมุ่งสร้างนักวิจัยที่มีความพร้อมทั้งด้านเนื้อหา วิธีการและทักษะในการวิจัยในสาขาวิชาเฉพาะของตน ในขณะที่แผน ข. มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งสร้างนักวิชาการชั้นสูง ให้มีความรู้ในหลายสาขาวิชา และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ได้ ทั้งนี้ถึาเลือกแผน ข. ผู้เรียนต้องเลือกเรียนรายวิชาเพิ่มเติมเป็นการทดแทนเท่ากันกับหน่วยกิตที่จะต้องทำ ศึกษานิพนธ์ แล้วสอบรวบยอด (comprehensive examination) นอกจากนั้นยังมีการกำหนดว่าสาขาวิชาใดก็ตามที่เปิดสอนแผน ก. ไม่จำเป็นต้องเปิดสอนแผน ข. แต่ถ้าสาขาวิชาใดที่เปิดสอนแผน ข. จะต้องมึแผน ก. ให้ผู้เรียนเลือกเรียนไว้ด้วยเช่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัย ศิลปากร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เป็นต้น แต่สำหรับบางมหาวิทยาลัย เช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไม่มีการกำหนดแผน ข. ไว้ใน หลักสูตรของมหาวิทยาลัย นั่นคือผู้เรียนต้องทำ ศึกษานิพนธ์ก่อนที่จะจบการศึกษา

ส่วนการศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิตนั้น นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ต้องทำ ศึกษานิพนธ์ ยกเว้นการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตหลักสูตร 5 ปีบางหลักสูตร จะเห็นได้ว่า ศึกษานิพนธ์ในประเทศไทยนั้น ส่วนใหญ่เป็น ศึกษานิพนธ์ที่เท่ากันระดับปริญญาตรีบัณฑิตและปริญญาโทบัณฑิต เพราะสถาบันการศึกษาพิจารณาเห็นว่าการทำ ศึกษานิพนธ์เป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ในการแสวงหาความรู้ของผู้เรียน สร้างความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมความเป็นนักวิชาการต่อไปในอนาคต

คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์

1. ความมุ่งหมายในการจัดทำคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ ในการทำปฏิญานิพนธ์ มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งได้จัดทำคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ตาม "รูปแบบ" ของตนขึ้น แม้ว่ารูปแบบหรือแบบฟอร์มการเขียนปฏิญานิพนธ์แต่ละสถาบันจะแตกต่างกันไปบ้าง น้อยบ้าง แต่ความมุ่งหมายในการจัดทำคู่มือนี้ก็เป็นไปในทำนองเดียวกัน จากการสังเคราะห์คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์มหาวิทยาลัยต่างๆของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 8 แห่งพบว่า มี 3 แห่งที่ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายการจัดทำคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ไว้อย่างเด่นชัดคือ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2534 : คำนำ) ได้จัดทำคู่มือการเขียนรายงานภาคินิพนธ์และปฏิญานิพนธ์ขึ้น โดยมีความมุ่งหมายเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติที่นิสิตจะต้องยึดไว้เป็นหลักในการทำภาคินิพนธ์หรือปฏิญานิพนธ์อันเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา และอาจารย์ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจภาคินิพนธ์ หรือเป็นกรรมการประเมินคุณภาพปฏิญานิพนธ์ของนิสิตก็จะได้ใช้หลักเกณฑ์อันเดียวกันนี้เป็นแนวทางในการตรวจแก้ประเมินผล

สำหรับมหาวิทยาลัยศิลปากร (2533 : ฉ) ได้จัดทำคู่มือการเรียบเรียงปฏิญานิพนธ์ขึ้นเพื่อใช้เป็นคู่มือประกอบการทำและเรียบเรียงปฏิญานิพนธ์ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือนักศึกษามหาวิทยาลัยได้ใช้เป็นแนวทางเรียบเรียงข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าให้มีเนื้อหาครบถ้วนและให้เป็นแบบอย่างสำหรับนักศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการพิมพ์ปฏิญานิพนธ์ให้มีรูปแบบที่ถูกต้องตรงกัน และเป็นมาตรฐานเดียวกัน

ส่วนสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (2532 : 1) ได้กล่าวว่าคู่มือการเขียนปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยให้การเขียน และการพิมพ์ปฏิญานิพนธ์มีระเบียบ มีมาตรฐานที่ถูกต้องพอควร สอดคล้องกับการเขียน และการพิมพ์เอกสารทางวิชาการในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตามหลักสากล

ส่วนอีก 5 แห่งนั้นมิได้กล่าวถึงความมุ่งหมายในการจัดทำคู่มือปฏิญานิพนธ์ไว้อย่างเด่นชัดแต่พอจะสรุปให้เห็นถึงความมุ่งหมายได้ดังนี้คือ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2527, 2534 : คำนำ) ได้กล่าวไว้ในคู่มือปฏิญานิพนธ์ทั้งสายวิทยาศาสตร์และสายวิทยาศาสตร์สังคมว่า เพื่อให้การเขียนปฏิญานิพนธ์เป็นระเบียบมาตรฐานเดียวกัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2532 : คำนำ) ได้กล่าวว่าได้จัดทำคู่มือการพิมพ์ปฏิญานิพนธ์ขึ้นเพื่อให้เป็นแบบอย่างสำหรับนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยได้ใช้เป็นแนวทางในการพิมพ์ปฏิญานิพนธ์ให้มีมาตรฐานที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับการพิมพ์เอกสารทางวิชาการ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2530 : 1) คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาและสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ร่วมกันจัดทำคู่มือการพิมพ์ปริญญาานิพนธ์ เพื่อให้เป็นแบบอย่างสำหรับ นักศึกษาได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในการพิมพ์ปริญญาานิพนธ์ และภาคานิพนธ์ให้มีมาตรฐานที่ถูกต้อง สอดคล้องกับการพิมพ์เอกสารทางวิชาการโดยหลักสากลทั่วไป

มหาวิทยาลัยมหิดล (2532 : คำนำ) ได้จัดทำหนังสือคู่มือปริญญาานิพนธ์ เพื่อให้นักศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดลได้ใช้เป็นคู่มือในการดำเนินการทำปริญญาานิพนธ์ ตามระเบียบ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการทำปริญญาานิพนธ์ และการสอบปริญญาานิพนธ์ พ.ศ. 2530

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (2533 : คำนำ) ได้จัดพิมพ์คู่มือการ จัดทำปริญญาานิพนธ์ขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในการจัดพิมพ์ปริญญาานิพนธ์ของสถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ ให้มีมาตรฐานที่ถูกต้องสอดคล้องกับการพิมพ์เอกสารทางวิชาการ โดยหลักสากลทั่วไปยิ่งขึ้น

2. การเตรียมและการเรียบเรียงปริญญาานิพนธ์ เนื้อหาในคู่มือการทำปริญญาานิพนธ์ ส่วนใหญ่แบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2534 : 107-123 ; วิลลค สวัสดิ์วิลลค. 2533 : 1-34, 45-56 ; Heffernan and Lincoln. 1986 : 485-525 ; Mahmoud. 1992 : 11-131 ; Memering. 1989 : 25-107)

2.1 การเตรียมและการค้นคว้ารวบรวม เป็นขั้นตอนแรกที่จะต้องทำเพื่อเป็น การเตรียมตัวในการทำปริญญาานิพนธ์นับตั้งแต่

2.1.1 การเลือกเรื่องที่จะทำปริญญาานิพนธ์ นับว่าเป็นงานที่มีความสำคัญ อย่างหนึ่งซึ่งผู้วิจัยต้องเลือกเรื่องด้วยตนเอง ทั้งนี้ผู้วิจัยควรมีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับ เรื่องที่จะทำวิจัยเรื่องนั้นๆด้วย ขั้นตอนนี้ประกอบด้วย การพิจารณาปัญหา เกณฑ์ในการพิจารณา ปัญหา การกำหนดชื่อเรื่องของปัญหา แหล่งที่มาของหัวข้อปัญหาในการวิจัย การตั้งสมมุติฐาน และการนิยามปัญหา

2.1.2 การใช้ห้องสมุด สถานที่ที่เป็นประโยชน์มากที่สุดคือ ห้องสมุด สิ่งสำคัญที่ใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้ประกอบการวิจัยได้ก็คือ บัตรรายการ ทั้งที่อยู่ในรูปของบัตร รายการบัตรในคอมพิวเตอร์ และหนังสือสหบัตร เอกสาร สิ่งพิมพ์ และ หลักฐานต่างๆ เช่น ตำรา ปริญญาานิพนธ์ หนังสืออ้างอิงประเภทต่างๆ สิ่งพิมพ์รัฐบาล สถิติ วารสาร ตลอดจนโสตทัศนวัสดุ แผนกบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า นอกจากนี้ยังมี

ฐานข้อมูลประเภทต่างๆ เช่น ฐานข้อมูลของห้องสมุด ฐานข้อมูลออนไลน์ ฐานข้อมูลสำเร็จรูป CD-ROM เป็นต้น รวมทั้งการจัดหมู่หนังสือ วารสาร และโสตทัศนวัสดุของห้องสมุด

2.1.3 การทำโครงเรื่อง เป็นส่วนที่ดำเนินการหลังจากการใช้ห้องสมุดเมื่อค้นหาเอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆแล้ว ผู้วิจัยจะต้องทำโครงเรื่องฉบับร่างเพื่อช่วยให้การเรียบเรียงเนื้อเรื่องดำเนินไปตามลำดับคือ การเตรียมวางโครงเรื่อง การวางโครงเรื่อง การกำหนดตำแหน่งของบทและหัวข้อเรื่องต่างๆ เช่น หัวข้อใหญ่ หัวข้อรอง หัวข้อย่อย เป็นต้น ตลอดจนการใช้ตัวอักษร และตัวเลขที่ใช้กำกับหัวข้อของโครงเรื่อง

2.1.4 การเตรียมทำบรรณานุกรมขั้นแรก เมื่อได้ทำการอ่านเอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆเพื่อสำรวจในขั้นต้นแล้ว และได้ข้อเท็จจริงเหล่านั้นก็นำมาจัดเก็บเพื่อให้เป็นระเบียบ โดยอาศัยวิธีการจัดทำบรรณานุกรมซึ่งสะดวกในการติดตามเรื่องที่จะค้นคว้า รายละเอียดประกอบด้วย การใช้บัตรหรือกระดาษในการเขียนบรรณานุกรม วิธีการเขียนบรรณานุกรม และการบันทึกรายการหลักทางบรรณานุกรม

2.1.5 การอ่านเพื่อการค้นคว้าและบันทึก เมื่อได้รวบรวมรายชื่อเอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆครบเรียบร้อยแล้ว ขึ้นต่อไปควรอ่าน และศึกษาเพื่อสำรวจดูเนื้อเรื่องว่ามีเรื่องที่ต้องการศึกษาค้นคว้าอยู่ในเอกสารเหล่านั้นหรือไม่ เมื่อพบกับทักไว้ด้วยอุปกรณ์การบันทึก หลักเกณฑ์ และวิธีการบันทึกเนื้อหา

2.1.6 การวินิจฉัยคุณค่าเอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆเพื่อการศึกษาค้นคว้า เอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆที่นำมาใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์นั้นย่อมมีทั้งลักษณะ "ดี" และ "ไม่ดี" จึงต้องอาศัยเกณฑ์ทั่วไปในการประเมินคุณค่า และปัจจัยสำคัญที่จะต้องพิจารณาถึงหลักฐานดังกล่าวข้างต้น

2.2 การเรียบเรียงและการเขียนวิทยานิพนธ์ เป็นขั้นที่ผู้วิจัยต้องดำเนินการด้วยตนเองต่อการเตรียมและการค้นคว้ารวบรวม รายละเอียดประกอบด้วย

2.2.1 การจัดเรียงเนื้อหาจากบัตรบันทึก การเรียบเรียงเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ หมายถึง การรวบรวมข้อมูลหรือสารัตถะของแต่ละหัวข้อที่ค้นคว้าไว้มาวิเคราะห์และจัดให้เหมาะสมเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันโดยสมบูรณ์ ขั้นตอนนี้จึงค่อนข้างยุ่งยากสำหรับผู้ที่ไม่คุ้นเคย รายละเอียดประกอบด้วย การเตรียมการ และวิธีการเรียบเรียงเนื้อหาจากบัตรบันทึก

2.2.2 การเขียนปฏิญานิพนธ์ฉบับร่าง การเขียนร่างครั้งแรกเป็นการนำข้อมูลต่างๆ และผลการวิเคราะห์ของเหตุผลแต่ละตอนมาเรียงเข้าด้วยกัน โดยไม่ต้องคำนึงถึงเรื่องภาษา และข้อความที่อาจจะไม่สละสลวย เรียบง่ายและไม่ต่อเนื่องกัน เพราะต้องมีการแก้ไขอีก สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงคือความสมบูรณ์ของเนื้อหา ซึ่งต้องเก็บใจความไว้ในทุกขั้นตอน และมีลำดับการเสนอข้อความต่างๆ ให้เป็นเหตุเป็นผลกันอย่างต่อเนื่องตามลำดับหัวข้อที่วางไว้ และควรเว้นที่ว่างของกระดาษเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมข้อความต่างๆ รวมทั้งการอ้างอิงไว้ให้สมบูรณ์ เพราะจะเป็นการป้องกันการลืม และประหยัดเวลา ทั้งนี้ผู้วิจัยควรศึกษาแบบแผนของปฏิญานิพนธ์ให้เข้าใจเพื่อความถูกต้อง

2.2.3 การตรวจแก้ไขปฏิญานิพนธ์ฉบับร่าง ภายหลังจากได้เขียนปฏิญานิพนธ์ฉบับร่างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ควรอ่านทบทวนเพื่อหาข้อผิดพลาด สิ่งที่ขาดตกบกพร่องต่างๆ เกี่ยวกับเนื้อหา หลักฐานหรือการวิเคราะห์ต่างๆ เพื่อจะได้แก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์ในการเขียนปฏิญานิพนธ์ฉบับจริง ในการตรวจและแก้ไขปฏิญานิพนธ์ฉบับร่างควรดำเนินการดังต่อไปนี้คือ ตรวจสอบประเด็นสำคัญของแต่ละเรื่องตามเค้าโครงที่กำหนดและร่างไว้ว่าครอบคลุมเนื้อหาครบถ้วนหรือไม่ ถ้าไม่ครบถ้วนควรเขียนเพิ่มเติมให้ครบ การแก้ไขปรับปรุงในเรื่องภาษา สำนวน และหลักไวยากรณ์ควบคู่กันไปด้วย ตรวจสอบความเรียบร้อยของส่วนประกอบต่างๆ เช่น สารบัญ ตารางข้อมูล การอ้างอิง อัญประกาศ บรรณานุกรม เป็นต้น ให้ถูกต้องครบถ้วน และเป็นไปตามหลักสากล รวมทั้งการตรวจสอบขั้นสุดท้ายเพื่อจัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม

2.2.4 การทำบรรณานุกรมขั้นสุดท้าย เป็นการรวบรวมรายชื่อเอกสารสิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆ ที่นำมาใช้จริง และเกี่ยวข้องกับปฏิญานิพนธ์เท่านั้น ขั้นตอนนี้ประกอบด้วยการศึกษาถึงเรื่องบรรณานุกรม การจัดเรียงบัตรบันทึกบรรณานุกรมเรียงตามลำดับอักษรโดยจัดแยกประเภทของเอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆตลอดจนภาษาของเอกสาร การศึกษาวิธีเขียน และรายละเอียดปลีกย่อยต่างๆ

2.2.5 การทำปฏิญานิพนธ์ขั้นสุดท้าย เมื่อได้ตรวจและแก้ไขปรับปรุงปฏิญานิพนธ์ฉบับร่างเรียบร้อยแล้วจึงจัดพิมพ์ ทั้งนี้ต้องทำให้ถูกแบบแผนปฏิญานิพนธ์ของสถานศึกษานั้นๆ ข้อพึงระวังคือเรื่องความสะอาด และถ้ามีการแก้ไขควรแก้อย่างประณีต

3. ส่วนประกอบของปฏิญานิพนธ์ ตามปกติการเรียบเรียงปฏิญานิพนธ์ในแต่ละสถาบันการศึกษานั้นคล้ายคลึงกันในสาระสำคัญเป็นส่วนใหญ่ จะมีส่วนที่แตกต่างกันอยู่บ้างก็เพียงรายละเอียดปลีกย่อยเท่านั้น ดังนั้นเมื่อมองในภาพรวมแล้วสามารถจำแนกส่วนประกอบของปฏิญานิพนธ์ได้ 3 ส่วน คือ ส่วนประกอบตอนต้น ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนประกอบตอนท้าย (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2534 : 4-47 ; Hubbuch. 1992 : 129 ; Ary, Jacobs and Razavieh. 1990 : 493-498 ; Borg and Gall. 1989 : 861-862 ; Mauch and Brich. 1989 : 169-170)

3.1 ส่วนประกอบตอนต้น เป็นส่วนที่มีไว้เพื่อให้ผู้อ่านทราบเกี่ยวกับเนื้อหาของ การวิจัยเรื่องนั้น รูปแบบการเขียนอาจแตกต่างกันไปตามแต่ละสถาบัน โดยส่วนใหญ่การจัด รูปแบบของส่วนนี้จะคำนึงถึงความสวยงามและการให้สาระสำคัญครบถ้วนเป็นหลัก รายละเอียด ประกอบด้วย หน้าปกใน หน้าอนุมัติ บทคัดย่อ (อาจอยู่ในส่วนประกอบตอนท้าย) ประกาศนุญการ (อาจมีคำนำ) สารบัญ บัญชีตารางและบัญชีภาพประกอบ

3.2 ส่วนเนื้อเรื่อง แบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ คือ

3.2.1 ส่วนที่เป็นเนื้อหา เป็นส่วนที่กล่าวถึงสาระสำคัญของการวิจัย โดยนำเสนอเป็นบทๆตามลำดับของการศึกษา 5 บท คือ

บทที่ 1 คือ บทนำ บทนี้ประกอบด้วยรายละเอียดตามลำดับดังนี้คือ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมุติฐานในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น คำนิยามศัพท์เฉพาะหรือคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

บทที่ 2 คือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นการเสนอทฤษฎี และข้อค้นพบจาก รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์วิจารณ์ให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์ และเกี่ยวข้องกับปัญหา ที่ทำวิจัยอย่างไร มีอะไรบ้างที่ได้คำตอบแน่นอนแล้ว อะไรบ้างที่ยังต้องค้นหาและหาคำตอบต่อไป รวมทั้งคำตอบที่มีอยู่แล้วนั้นยังต้องการคำตอบยืนยันอะไรอีกบ้างหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการทำวิจัยเรื่องนั้นยิ่งขึ้น

บทที่ 3 คือ วิธีการดำเนินงานวิจัย เป็นบทที่กล่าวถึงรายละเอียด และขั้นตอนของการวิจัยจะชี้ให้เห็นว่าข้อมูลทั้งหมดที่นำมาใช้วิเคราะห์วิจัยเพื่อสรุปผลนั้นมีความตรง ความเที่ยง เชื่อถือได้เพียงใด รายละเอียดในบทนี้ประกอบด้วยหัวข้อย่อยตามลำดับ คือ ประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 4 คือ ผลการวิจัย เป็นการเขียนเกี่ยวกับข้อค้นพบที่ได้จากการนำเสนอข้อมูล และหลักฐานต่างๆที่วิเคราะห์แล้ว พร้อมทั้งแปล ตีความหมายเป็นข้อสรุปของการวิจัยว่าได้ผลอย่างไร เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้หรือไม่ เพราะเหตุใด

บทที่ 5 คือ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ เป็นการเขียนสรุป การทำวิจัยทั้งหมด ตั้งแต่ต้นจนจบ พร้อมทั้งอภิปราย วิเคราะห์ผลการวิจัยที่ได้เพื่อหาข้อสรุป และลงความเห็นเกี่ยวกับผลการวิจัยที่ได้นั้น รวมทั้งเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้และทำวิจัย ต่อไป

3.2.2 ส่วนประกอบในเนื้อหา เป็นส่วนที่กล่าวถึงสาระสำคัญที่นำมา ประกอบจากเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆที่เขียนให้ประสานกันอย่างกลมกลืน และเขียนออกมาอย่างมี ความหมายต่อการวิจัย อันประกอบด้วย อัญประกาศ การอ้างอิง บันทึกเพิ่มเติม ตาราง และภาพประกอบ

3.3 ส่วนประกอบตอนท้าย เป็นส่วนที่รวบรวมรายละเอียดต่างๆเกี่ยวข้องกับ เรื่องที่วิจัย ซึ่งเป็นส่วนที่ไม่จำเป็นต้องใส่ไว้ในส่วนของเนื้อเรื่อง รายละเอียดในส่วนนี้ ประกอบด้วย บรรณานุกรม ภาคผนวก ประวัติย่อของผู้วิจัย

รายละเอียดต่างๆของแต่ละส่วนที่จำแนกออกไปนี้ มิได้หมายความว่า การเรียบเรียง ปฏิญานิพนธ์ทุกเรื่องหรือทุกครั้งจะต้องมีส่วนประกอบในรายละเอียดครบทุกส่วนเสมอไป ผู้ทำ วิจัยอาจจะตัดหรือเพิ่มบางหัวเรื่องออกไปบ้างก็ได้ แล้วแต่ความจำเป็นและความเหมาะสมของ ปฏิญานิพนธ์แต่ละเรื่องเป็นสำคัญ

4. การพิมพ์ปฏิญานิพนธ์ ปฏิญานิพนธ์นับเป็นผลงานการศึกษาค้นคว้า วิจัย หาความรู้ ความจริงในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มีข้อมูลที่ถูกต้อง มีคุณค่าสามารถนำไปอ้างอิงหรือ ให้ผู้อื่นได้ใช้ศึกษาค้นคว้าสืบต่อไปได้ การนำเสนอปฏิญานิพนธ์จึงต้องอยู่ในรูปแบบที่ผู้อื่นสามารถ เข้าใจได้ง่าย หรือใช้ค้นคว้าสืบต่อไปได้โดยสะดวก การพิมพ์ปฏิญานิพนธ์เป็นอีกส่วนหนึ่งที่มี ความสำคัญมาก ดังนั้นคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ส่วนใหญ่จึงได้กำหนดรูปแบบ และการจัดพิมพ์ ปฏิญานิพนธ์ ซึ่งรายละเอียดประกอบด้วยเรื่องต่างๆดังต่อไปนี้ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2534 : 48-106 ; Turabian. 1987 : 229-244 ; American Psychological Association. 1983 : 136-147)

- 4.1 เครื่องพิมพ์และตัวอักษรที่ใช้ในการพิมพ์ เช่น เครื่องพิมพ์ดีดธรรมดา การพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์ เป็นต้น
- 4.2 คุณลักษณะของกระดาษที่ใช้ในการพิมพ์ปริญญาณิพนธ์ เช่น สีของกระดาษ ขนาดของกระดาษ เป็นต้น
- 4.3 การทำสำเนา เช่น การอัดสำเนา การถ่ายเอกสาร เป็นต้น
- 4.4 การวางรูปหน้ากระดาษ เช่น การเว้นขอบบน ขอบล่าง ขอบซ้าย ขอบขวา เป็นต้น
- 4.5 การเว้นระยะการพิมพ์ต่างๆ เช่น การเว้นบรรทัด การย่อหน้า การพิมพ์ข้อความที่คัดลอกมาหรือที่เรียกว่าอัญประกาศ การเว้นระยะหลังเครื่องหมายต่างๆ เป็นต้น
- 4.6 การแบ่งบทและหัวข้อ เช่น หัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อย หัวข้อรอง และการลำดับหัวข้อ เป็นต้น
- 4.7 การพิมพ์หน้าสารบัญ ภาพประกอบ กราฟและตาราง ที่ประกอบในปริญญาณิพนธ์
- 4.8 การอ้างอิงและบรรณานุกรม
- 4.9 อักษรย่อที่ใช้ในปริญญาณิพนธ์

5. การอ้างอิง คู่มือการเขียนเอกสารอ้างอิงในปริญญาณิพนธ์ที่ต่างประเทศนิยมใช้กัน อย่างแพร่หลายมีดังนี้คือ

- 5.1 Publication Manual of the American Psychological Association ของ American Psychological Association (APA)
- 5.2 A Manual for Writers of Term Papers, Theses, and Dissertations ของ Kate L. Turabian และ
- 5.3 MLA Handbook for Writers of Research Papers ของ Modern Language Association (MLA)

สำหรับในประเทศไทยนั้นคู่มือการเขียนเอกสารอ้างอิงส่วนใหญ่ยึดหลักการอ้างอิงจากหนังสือ A Manual for Writers of Term Papers, Theses, and Dissertations ของ Kate L. Turabian นอกจากนี้สถาบันการศึกษาบางแห่งยังมีหนังสือที่ใช้เพิ่มเติมอีกคือ Publication Manual of the American Psychological Association ของ American Psychological Association (APA) และ Style Manual : A Guide

for the Preparation of Papers and Dissertation ของ Martha L. Manheimer
ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ตามลำดับ ทั้งนี้คู่มือดังกล่าวข้างต้น
ได้รวมถึงการเขียนบรรณานุกรมไว้ด้วย

5.1 วัตถุประสงค์ของการอ้างอิง การอ้างอิงมีวัตถุประสงค์ดังนี้

5.1.1 บอกแหล่งที่มาของข้อมูลหรือข้อความต่างๆที่ยกมาเป็นการยืนยัน
หลักฐานเพื่อความน่าเชื่อถือ (validation)

5.1.2 บอกแหล่งที่มาของข้อมูลหรือข้อความต่างๆที่ยกมาเป็นการแสดงว่า
ผู้เขียนได้นำข้อมูลหรือข้อความไม่ว่าจะโดยการคัดเลือกหรือโดยการสรุปก็ตามจากงานเขียนของ
ผู้อื่นมาใช้เป็นการให้เกิดเครดิตแก่ผลงานของผู้ได้ทำมาก่อน (acknowledgement)

5.1.3 ขยายความคิดหรือข้อมูลที่ทำได้ไม่เต็มที่ในเนื้อหาเพราะอาจ
ทำให้เกิดความสับสนหรือทำให้กระแสดความคิดขาดความต่อเนื่อง จึงเขียนขยายประเด็นปัญหา
หรืออธิบายความเพิ่มเติมไว้ต่างหาก (content footnote)

5.1.4 แจ้งให้ผู้อ่านเรื่องราวในรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องตอน
นั้นจากหน้าอื่นของปริทัศน์ฉบับเล่มเดียวกันโดยไม่ต้องกล่าวซ้ำอีก (cross-reference) เพื่อ
ให้ผู้อ่านติดตามเนื้อเรื่องให้เข้าใจเพิ่มมากยิ่งขึ้น (มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2533 : 33)

5.2 การอ้างอิงในปริทัศน์ฉบับ ในการเขียนเอกสารอ้างอิงในเนื้อเรื่องของ
ปริทัศน์ฉบับ นิสิตบัณฑิตศึกษาจะต้องยึดคู่มือการทำปริทัศน์ฉบับของสถาบันที่ศึกษาอยู่เป็นหลัก
และเมื่อใช้การอ้างอิงแบบใดก็ให้ใช้การอ้างอิงแบบนั้นโดยตลอดจะเปลี่ยนไปมาไม่ได้ การเขียน
เอกสารอ้างอิงแบ่งเป็นประเภทใหญ่ๆได้ 2 แบบคือ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2534 :
64 ; เสริมศรี เจริญผล. 2524 : 83)

5.2.1 การอ้างอิงแยกจากเนื้อหา การอ้างอิงแยกจากเนื้อหาต้องระบุ
ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับเอกสารที่อ้างอิงอย่างละเอียด นอกจากนี้การระบุแหล่งหรือเอกสารที่ใช้ใน
การอ้างอิง ซึ่งมีรูปแบบแตกต่างกันไปตามประเภทของเอกสารที่ถูกอ้างอิงอีกด้วย เช่น หนังสือ
บทความในหนังสือ วารสาร และหนังสือพิมพ์ ปริทัศน์ฉบับหรือวิทยานิพนธ์ เอกสารไม่ตีพิมพ์
การสัมภาษณ์ เป็นต้น ในการเขียนให้ระบุหมายเลขตรงข้อความที่ต้องการอ้างอิง และทำหน้า
ให้เขียนการอ้างอิงโดยมีหมายเลขตรงกัน (อาจใช้สัญลักษณ์อื่นแทนได้) (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
2532 : 28) แบ่งออกเป็น 2 แบบ

5.2.1.1 การอ้างอิงอยู่ตอนล่างของหน้า เรียกว่า เชิงอรรถ
แยกออกได้เป็น 2 ลักษณะ

5.2.1.1.1 เชิงอรรถที่อ้างอิง

5.2.1.1.2 เชิงอรรถเสริมความหรือเชิงอรรถ
ขยายความ

5.2.1.2 การอ้างอิงอยู่ตอนท้ายบท แยกออกได้เป็น 2 ลักษณะ

5.2.1.2.1 การอ้างอิงท้ายบทเรียงตามลำดับ
การอ้างอิง

5.2.1.2.2 การอ้างอิงท้ายบทเรียงตามลำดับ
อักษร

5.2.2 การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา เป็นการอ้างอิงที่นิยมทำกันมากใน
ปัจจุบัน เพราะทำงานไม่ค่อยยุ่งยากนักหากเทียบกับการอ้างอิงแยกจากเนื้อหา การอ้างอิง
ลักษณะนี้ประกอบด้วยหมายเลขหรือชื่อผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ และหน้าที่อ้างอิง (ในกรณีที่เป็นระบบ
นาม-ปี) ซึ่งระบุไว้ในวงเล็บแทรกอยู่ในเนื้อหาในตำแหน่งที่เหมาะสม แบ่งออกได้เป็น 2
แบบ (สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. 2532 : 7 ; สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ. 2533 : 16 ; Wilkinson. 1991 : 114)

5.2.2.1 การอ้างอิงแทรกในเนื้อหาในระบบหมายเลข

5.2.2.2 การอ้างอิงแทรกในเนื้อหาในระบบนาม-ปี

6. บรรณานุกรม การอ้างอิงเอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆในปฏิญานิพนธ์
ไม่ว่าจะใช้การอ้างอิงแบบใดก็ตาม เป็นการอ้างอิงงานที่สนับสนุนเกี่ยวข้องกับปฏิญานิพนธ์
ดังนั้นเมื่อเรียบเรียงปฏิญานิพนธ์เสร็จเอกสารที่ใช้อ้างอิงจะถูกนำมาเรียงตามลำดับอักษร และ
รวบรวมเป็นบรรณานุกรม (bibliography) หรือเอกสารอ้างอิง (reference) ไว้ท้าย
ปฏิญานิพนธ์

บรรณานุกรมเป็นรายชื่อเอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆทุกประเภทที่นำมาใช้
ศึกษาค้นคว้า และอ้างอิงในการทำปฏิญานิพนธ์ หลักฐานต่างๆดังกล่าวข้างต้นส่วนหนึ่งได้
ปรากฏอยู่ในการอ้างอิงในเนื้อเรื่อง แต่มิใช่เอารายการอ้างอิงมาลงซ้ำ (ในกรณีที่เป็น
เชิงอรรถ) และอีกส่วนหนึ่งก็เป็นหลักฐานต่างๆที่ไม่ได้รวมอยู่ในการอ้างอิง แต่ได้ใช้ในการ
ศึกษาค้นคว้าประกอบการทำปฏิญานิพนธ์ ส่วนเอกสารอ้างอิงเป็นรายชื่อเอกสาร สิ่งพิมพ์
และหลักฐานต่างๆ เฉพาะที่ปรากฏว่ามีการอ้างอิงไว้ในเนื้อเรื่องเท่านั้น ถ้าหากมิได้นำมา
อ้างอิงในปฏิญานิพนธ์จะไม่นำมารวมเป็นเอกสารอ้างอิง

6.1 วัตถุประสงค์ในการเขียนบรรณานุกรม การเขียนบรรณานุกรมมี วัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้คือ

6.1.1 เพื่อใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงว่าผู้เขียนผลงานทางวิชาการได้ศึกษาค้นคว้ามาจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆดังกล่าวมีความเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด

6.1.2 เพื่อให้ผู้อ่านผลงานวิชาการที่ต้องการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้ทราบแหล่งของข้อมูลเพื่อที่จะได้มีโอกาสค้นคว้าหาความรู้ต่อไป

6.2.3 เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบข้อมูลและรายละเอียด

6.2.4 เพื่อเป็นการให้เกียรติแก่ผู้แต่งตำราที่นำมาใช้ศึกษาค้นคว้า (เจริญทร์ เทศวานิช. 2529 : 655 ; วัลลภ สวัสดิวัลลภ. 2533 : 58)

✓ 6.2 ประโยชน์ของบรรณานุกรม บรรณานุกรมมีประโยชน์ในการให้ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับผู้สนใจได้ติดตามเอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆที่อ้างถึงในวิทยานิพนธ์นั้นได้ถูกต้อง ดังนั้นจะต้องตรงกับการอ้างที่ปรากฏในเล่ม ข้อมูลบรรณานุกรมต้องถูกต้องและสมบูรณ์ วิธีที่ดีที่สุดที่จะให้แน่ใจว่าข้อมูลถูกต้องสมบูรณ์ คือ ให้ตรวจสอบบรรณานุกรมแต่ละรายการกับการอ้างอิงที่ปรากฏในเล่ม และกับเอกสารต้นฉบับ ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษกับการสะกดชื่อผู้แต่ง ความสมบูรณ์ของชื่อเอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆ ปีที่พิมพ์ หมายเลขเล่มที่ เลขหน้า ฯลฯ นิสิตบัณฑิตศึกษาต้องรับผิดชอบในการหาข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับเอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเป็นนักวิชาการที่รอบคอบ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2532 : 40) ซึ่งสุบรรณ พันธ์วิศา และชัยวัฒน์ ปัญจพงศ์ (ม.ป.ป. : 289) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของบรรณานุกรมไว้ดังนี้คือ

6.2.1 ใช้เป็นข้อยืนยันในคำกล่าวอ้างของผู้เขียน

6.2.2 ใช้ศึกษาค้นคว้าของผู้สนใจในเรื่องนั้นต่อไป

6.2.3 เป็นการให้เกียรติทางสังคม และทางวิชาการแก่เจ้าของ

แนวความคิดเดิม

6.3 ประเภทของบรรณานุกรม บรรณานุกรมอาจแบ่งตามลักษณะของการจัดทำ ได้เป็น 3 ประเภทได้แก่

6.3.1 บรรณานุกรมแบบสมบูรณ์ (exhaustive bibliographies) เป็นรายชื่อเอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น และนำมาจัดเรียงไว้ทั้งหมด ไม่ว่าจะเคยอ้างอิงไว้ในเนื้อเรื่องมาก่อนหรือไม่ก็ตาม และไม่คำนึงถึงว่าจะมีความสำคัญต่องานเขียนมากน้อยเพียงใด การทำบรรณานุกรมลักษณะนี้มุ่งความสมบูรณ์ของการอ้างอิง และการแจ้งแหล่งข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

6.3.2 บรรณานุกรมเลือกสรร (selected bibliographies) บรรณานุกรมลักษณะนี้จะเลือกรายชื่อเอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆเฉพาะเล่มที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกแล้ว และที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการทำปัญหานั้นจริงๆเท่านั้น มุ่งเน้นความถูกต้อง เชื่อถือได้ ทันสมัยและเป็นที่ยอมรับของนักวิชาการเป็นสำคัญ ส่วนมาก เอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆประเภทนี้จะมีบรรณนิทัศน์ (annotation) ซึ่งกล่าวถึงเรื่องย่อๆของเอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆ หรือมีการวิจารณ์สิ่งพิมพ์ประกอบท้ายแต่ละรายการด้วยก็ได้ บรรณานุกรมประเภทนี้เป็นวิธีที่อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้อ่านได้ทราบขอบเขตและคุณค่าของสิ่งพิมพ์เพิ่มขึ้น

6.3.3 บรรณานุกรมอ้างอิง (literature cited) บรรณานุกรมลักษณะนี้ก็คือ เอกสารอ้างอิงนั่นเองคือ จะทำบรรณานุกรมเอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆเฉพาะที่อ้างอิง และทำเชิงอรรถไว้ในเนื้อเรื่องเท่านั้น และผู้เขียนได้อ่านประกอบเพื่อเป็นพื้นฐานในการทำงานวิจัยหรืองานวิชาการชิ้นนั้นโดยเฉพาะ (จรินทร์ เทศวานิช. 2529 : 656 ; บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ. 2532 : 114-115)

6.4 การเขียนบรรณานุกรมหรือเอกสารอ้างอิง ไม่ว่าในเนื้อเรื่องผู้เขียนได้อ้างหลักฐานต่างๆโดยการอ้างในรูปแบบใดก็ตาม การเขียนบรรณานุกรมในขั้นสุดท้ายนี้จะเหมือนกันเพียงแต่ผู้ที่อ้างในรูปแบบเชิงอรรถจะได้เปรียบเพราะมีข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารที่ใช้ครบถ้วน การเขียนบรรณานุกรมมีแบบแผนและหลักเกณฑ์ต่างกันไปตามประเภทของเอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆ เช่น หนังสือ บทความในหนังสือ วารสาร และหนังสือพิมพ์ สารานุกรม วิทยานิพนธ์ จุลสาร เอกสารอัดสำเนา การสัมภาษณ์ ฯลฯ ผู้ใช้สามารถเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เพราะเอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆบางประเภท เช่น สารานุกรม หนังสือพิมพ์ นิยมอ้างอิงในงานทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ แต่อาจไม่เป็นที่นิยมใช้อ้างในงานทางวิทยาศาสตร์ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2532 : 40)

6.5 การเรียงลำดับบรรณานุกรม การนำรายชื่อเอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆ มาเรียงไว้ด้วยกันนั้น ถ้าแต่ละประเภทของเอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆ มีจำนวนมากๆ มักจะแบ่งเป็นกลุ่มๆ ตามประเภทของเอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆ เช่น หนังสือ บทความวารสารหรือนิตยสาร สิ่งพิมพ์รัฐบาล วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เป็นต้น จากนั้นในแต่ละประเภทให้เรียงตามลำดับตัวอักษรโดยเรียงภาษาไทยไว้ก่อนตามด้วยภาษาต่างประเทศ แต่ถ้ามีจำนวนไม่มากนักการเรียงนิยมเรียงคละกันไม่แยกประเภทของเอกสาร สิ่งพิมพ์ และหลักฐานต่างๆ แต่จะแยกตามภาษา โดยเรียงตามตัวอักษรภาษาไทยก่อน เมื่อเรียงภาษาไทยหมดแล้วตามด้วยภาษาต่างประเทศ และเรียงตามลำดับตัวอักษรเช่นเดียวกัน ไม่จำเป็นต้องระบุหัวข้อไม่ว่าจะเป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ เนื่องจากสิ่งที่นำมาเรียงนั้นระบุตัวของมันเองอยู่แล้ว การเรียงแบบนี้เป็นแบบที่นิยมกันโดยทั่วไป นอกจากนั้นยังมีการเรียงในลักษณะอื่นๆ อีก เช่น เรียงตามเนื้อเรื่อง (subject) และแต่ละเนื้อเรื่องเรียงตามตัวอักษรหรืออาจจะเรียงตามปีที่เขียน หรือปีที่พิมพ์ก็ได้ แต่วิธีการเรียงในสองลักษณะนี้ไม่นิยมใช้กัน ส่วนเอกสารอ้างอิงนั้น การเรียงตามระบบที่ใช้การอ้างอิง คือ ถ้าเป็นแบบตัวเลขจะเรียงตามลำดับตัวเลขที่อ้างอิงไว้ แต่ถ้าใช้แบบนาม-ปีจะใช้การเรียงตามลำดับตัวอักษรชื่อผู้แต่ง (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2532 : 115)

7. รายละเอียดของคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ จากการวิเคราะห์คู่มือการทำวิทยานิพนธ์ทั้ง 8 มหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยศิลปากร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่ามีความแตกต่างกันในรายละเอียดปลีกย่อยต่างๆ กัน แต่พอที่จะสามารถสรุปในภาพรวมปรากฏดังตาราง 1 ถึงตาราง 8

หมายเหตุ

<u>อักษรย่อ</u>	มก	หมายถึง	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
	จฬ	หมายถึง	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
	มธ	หมายถึง	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
	มม	หมายถึง	มหาวิทยาลัยมหิดล
	มศว	หมายถึง	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
	มศก	หมายถึง	มหาวิทยาลัยศิลปากร
	สจธ	หมายถึง	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
	สจพ	หมายถึง	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
	ว	หมายถึง	คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ทางวิทยาศาสตร์
	ส	หมายถึง	คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ทางสังคมศาสตร์
<u>สัญลักษณ์</u>	↓	หมายถึง	ในคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของแต่ละมหาวิทยาลัยมี หลักเกณฑ์ในเรื่องนั้นๆปรากฏ

ตาราง 5 แสดงรายการการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาาระบบนาม-ปีที่ปรากฏอยู่ในคู่มือการทำ
ปฏิญานิพนธ์ของแต่ละมหาวิทยาลัย

รายการ	มก	จฬ	มธ	มม	มศว	มศก	สจธ	สจพ
คำอธิบายและรูปแบบ	↓			↓				↓
คำนำหน้านาม		↓		↓	↓	↓		
ผู้แต่งมีฐานันดรศักดิ์ บรรดาศักดิ์ ยศทางทหาร ดำรง ตำแหน่งทางวิชาการ		↓		↓		↓		
ผู้แต่งที่เป็นบุคคล	↓	↓		↓	↓	↓		
ผู้แต่งที่เป็นนิติบุคคล		↓		↓		↓		
หนังสือแปล		↓		↓		↓		
บทวิจารณ์		↓				↓		
หนังสือ	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
บทความ	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
ต้นฉบับและเอกสารโบราณ		↓				↓		
โสตทัศนวัสดุ		↓		↓		↓		
จดหมายบันทึก การสนทนา สัมภาษณ์ ปาฐกถา บรรยาย		↓		↓		↓		
การอ้างอิงจากเอกสารปฐมภูมิ		↓		↓				
การอ้างอิงจากเอกสารทุติยภูมิ		↓		↓				

ตาราง 6 แสดงรายการการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาระบบหมายเลขที่ปรากฏอยู่ในคู่มือการทำ
 ปรินต์งานพิมพ์ของแต่ละมหาวิทยาลัย

รายการ	มก	จฬ	มธ	มม	มศว	มศก	สจธ	สจพ
คำอธิบายและรูปแบบ				↓			↓	↓
ผู้แต่งที่เป็นบุคคล				↓		•	↓	↓

ตาราง 7 แสดงรายการการอ้างอิงแบบเชิงบรรทัดที่ปรากฏอยู่ในคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ของแต่ละมหาวิทยาลัย

รายการ	มก	จฬ	มธ	มม	มศว	มศก	สจร	สจพ
<u>การลงรายการชื่อผู้แต่ง</u>								
คำนำหน้านาม						↓		
ยศ ฐานันดรศักดิ์ บรรดาศักดิ์ สมณศักดิ์		↓		↓		↓		
การลงชื่อและสกุลผู้แต่งชาวไทย	ว	↓	↓	↓	↓	↓		
การลงชื่อและสกุลผู้แต่งชาว ต่างประเทศ	ว	↓		↓	↓	↓		
ผู้แต่งที่เป็นบุคคล					↓	↓		
ผู้แต่งที่เป็นนิติบุคคล					↓	↓		
หนังสือแปล			↓		↓	↓		
<u>การลงรายการชื่อเรื่อง</u>								
หนังสือ						↓		
บทละครและกวีนิพนธ์					↓	↓		
บทความ			↓		↓	↓		
บทวิจารณ์			↓			↓		
วิทยานิพนธ์			↓			↓		
จุลสาร เอกสารอัดสำเนา และต้นฉบับไมโครฟิล์ม			↓			↓		
ต้นฉบับและเอกสารโบราณ			↓		↓	↓		
เอกสารไม่เป็นเล่ม					↓	↓		
รายการวิทยุ โทรทัศน์					↓	↓		
บทสัมภาษณ์			↓		↓	↓		

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	มก	จฬ	มธ	มม	มศว	มศก	สจธ	สจพ
โสตทัศนวัสดุ					↓	↓		
การอ้างอิงเอกสารซ้ำ			↓		↓	↓		
การอ้างอิงจากเอกสารปฐมภูมิ ทุติยภูมิ			↓		↓	↓		
การอ้างอิงเอกสารหลายเรื่อง ในเชิงอรรถเดียวกัน			↓		↓	↓		
การอ้างอิงเพื่ออธิบายความ ชยยความ เสริมความ			↓		↓	↓		
<u>การลงรายการครั้งที่พิมพ์</u>		↓	↓		↓	↓		
<u>การลงรายการสถานที่พิมพ์</u> <u>ปีที่พิมพ์</u>	↓	↓	↓		↓	↓		
<u>การลงจำนวนหน้า</u>	ว	↓	↓		↓	↓		

ตาราง 8 แสดงรายการการลงรายการบรรณานุกรมที่ปรากฏอยู่ในคู่มือการทำปริญญาโทของ
แต่ละมหาวิทยาลัย

รายการ	มก	จฬ	มธ	มม	มศว	มศก	สจธ	สจพ
<u>การลงรายการชื่อผู้แต่ง</u>								
คำนำหน้านาม					↓	↓		
ยศ ฐานันดรศักดิ์ บรรดาศักดิ์ สมณศักดิ์		↓			↓	↓		
การลงชื่อและสกุลผู้แต่งชาวไทย		↓				↓		
การลงชื่อและสกุลผู้แต่งชาว ต่างประเทศ		↓				↓		
ผู้แต่งที่เป็นบุคคล	↓	↓	↓	↓	↓	↓		↓
ผู้แต่งที่เป็นนิติบุคคล	↓	↓		ส	↓	↓		↓
หนังสือแปล	↓	↓	↓		↓	↓		↓
การอ้างอิงเอกสารปฐมภูมิ	ส	↓				↓		
การอ้างอิงเอกสารทุติยภูมิ	ว	↓						↓
<u>การลงรายการชื่อเรื่อง</u>								
หนังสือ	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
บทความ	↓	↓	↓	↓	↓	↓		↓
บทวิจารณ์	ส	↓	↓			↓		↓
วิทยานิพนธ์	↓	↓	↓	↓	↓	↓		↓
จุลสาร เอกสารอัดสำเนา และต้นฉบับไมโครฟิล์ม	ส	↓	↓	ส		↓		↓
ต้นฉบับและเอกสารโบราณ		↓				↓		
เอกสารไม่เป็นเล่ม					↓	↓		
รายการวิทยุ โทรทัศน์		↓			↓	↓		
รายงานการประชุม				ว				

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	มก	จฬ	มธ	มม	มศว	มศก	สจธ	สจพ
สิทธิบัตร				ว			↓	
จดหมายบันทึก บทสัมภาษณ์								
การสนทนา ปาฐกถา								
บรรยาย	ส	↓	↓	ส	↓	↓		↓
โสตทัศนวัสดุ		↓		ส	↓	↓		
แฟ้มข้อมูลโปรแกรมคอมพิวเตอร์		↓						
<u>การลงรายการครั้งที่พิมพ์</u>		↓	↓		↓	↓		
<u>การลงรายการสถานที่พิมพ์</u>	↓	↓	↓		↓	↓		
<u>ปีที่พิมพ์</u>								
<u>การลงจำนวนหน้า</u>		↓				↓	↓	

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจงานวิจัยในต่างประเทศไม่ปรากฏว่ามีการทำวิจัยในเรื่องดังกล่าวโดยตรงหรือที่เกี่ยวข้อง ส่วนงานวิจัยในประเทศไทยนั้นพบว่าไม่มีการทำวิจัยเรื่องดังกล่าวโดยตรง แต่มีการวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

กุสุมา สายสนิท (2533 : (3)) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องข้อผิดพลาดในการเขียนปฏิญานิพนธ์ และความคิดเห็นที่มีต่อคู่มือและแบบฟอร์มปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตผิดพลาดด้านการเขียนเอกสารอ้างอิงมากที่สุด รองลงไปได้แก่ การวางลำดับและการพิมพ์หัวข้อ
2. ปัญหาในการใช้คู่มือปฏิญานิพนธ์ของนิสิตคือ คู่มือขาดรายละเอียดในแต่ละเนื้อหา และตัวอย่างไม่เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการเขียนเอกสารอ้างอิง
3. นิสิตเห็นว่าคู่มือและแบบฟอร์มปฏิญานิพนธ์นั้นเหมาะสมแล้ว แต่ก็ควรได้รับการปรับปรุง และส่วนที่ควรปรับปรุงมากที่สุดคือการอ้างอิง
4. ในทัศนะของนิสิตรายการที่ผิดพลาดมากที่สุด คือ การเขียนเอกสารอ้างอิง รองลงไปการวางลำดับและการพิมพ์หัวข้อ รวมทั้งการเขียนอ้างอิงในเนื้อหา
5. ข้อเสนอแนะของนิสิต คือ คู่มือปฏิญานิพนธ์ควรมีคำอธิบายอย่างละเอียดพร้อมยกตัวอย่างประกอบ และควรมีการปรับปรุงรูปแบบของการเขียนเอกสารอ้างอิง

บุญชม ศรีสะอาด (2533 : 6-10) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการควบคุมปฏิญานิพนธ์ โดยดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน คือ การพัฒนารูปแบบการควบคุมปฏิญานิพนธ์ การทดสอบประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของรูปแบบการควบคุมปฏิญานิพนธ์ที่พัฒนา ผลการวิจัยพบว่าในขั้นการพัฒนารูปแบบการควบคุมปฏิญานิพนธ์นั้นมีการแบ่งขั้นตอนออกเป็น 2 ขั้นคือ ขั้นแรกเป็นขั้นเตรียมเค้าโครงละเอียดเพื่อเสนออนุมัติการทำปฏิญานิพนธ์ และขั้นที่สองเป็นขั้นเขียนรายงานการวิจัย ซึ่งทั้ง 2 ขั้นประกอบด้วยกิจกรรม 7 กิจกรรมด้วยกันคือ

1. การทำแผนปฏิบัติงานวิจัย
2. การตรวจสอบความถูกต้องของการอ้างอิง
3. การทำแผนผังแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความมุ่งหมาย สมมุติฐานในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ และงานวิจัยที่ผ่านมาที่พบผลสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน
4. การจำลองลักษณะของการเสนอผลการวิจัย
5. การตรวจสอบความพร้อมในการเสนอเค้าโครงปฏิญานิพนธ์
6. การตรวจสอบความถูกต้องของการอ้างอิง
7. การทำสรุปสาระสำคัญของผลการวิจัย

โดยเฉพาะกิจกรรมที่ 2 และ 6 นั้น เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ปริญาานิพนธ์มีความสมบูรณ์ การอ้างอิงแสดงถึงว่าผู้วิจัยนำสารสนเทศกล่าวคือ แนวความคิด ทฤษฎี ข้อความ ผลการวิจัย ฯลฯ ที่ระบุไว้มาจากแหล่งใด เป็นหลักฐานสำคัญที่ถือว่าผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจาก เอกสาร ตำรา วารสาร รายงาน การวิจัย ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง ในรายงาน การวิจัยที่เป็นปริญาานิพนธ์มักพบส่วนที่ผิดจากความเป็นจริงในระบบของการอ้างอิง ซึ่งจำแนกได้ เป็น 4 ลักษณะ ลักษณะแรกส่วนที่อ้างอิงกับส่วนของบรรณานุกรมไม่ตรงกัน เช่น ไม่ตรงกันในชื่อ ผู้เขียน ในปี พ.ศ. ที่พิมพ์ ในหน้าที่อ้างอิง ลักษณะที่สอง คือ ชื่อที่อ้างอิงไม่มีในบรรณานุกรม ลักษณะที่สามคือ สารที่อ้างอิงไม่ถูกต้อง (ไม่ตรงกับต้นฉบับ) เช่น อ้างอิงว่าค่า $r = .80$ ในขณะที่ต้นฉบับของงานวิจัยนั้นระบุไว้ชัดเจนว่า $-.30$ เป็นต้น และลักษณะที่สี่คือ เขียนบรรณานุกรม ไม่ถูกต้อง ความไม่ถูกต้องเหล่านี้ทำให้ปริญาานิพนธ์นั้นด้อยคุณค่า

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้คือ

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 แห่ง ดังนี้คือ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	จำนวน	2,411	คน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	จำนวน	3,971	คน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	จำนวน	1,115	คน
มหาวิทยาลัยมหิดล	จำนวน	2,253	คน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	จำนวน	755	คน
มหาวิทยาลัยศิลปากร	จำนวน	359	คน
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	จำนวน	381	คน
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	จำนวน	600	คน
	รวมทั้งสิ้นจำนวน	11,845	คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ นิสิตบัณฑิตศึกษาที่กำลังทำปริญญาโทจาก 8 มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำประมาณ 370 คน จากนั้นได้ดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้นหรือตามระดับชั้น (stratified random sampling) โดยใช้สัดส่วนที่เรียกว่า disproportional or nonproportional stratified random sampling (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 92) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 391 คน ดังนี้คือ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	จำนวน	76 คน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	จำนวน	125 คน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	จำนวน	35 คน
มหาวิทยาลัยมหิดล	จำนวน	71 คน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	จำนวน	24 คน
มหาวิทยาลัยศิลปากร	จำนวน	20 คน
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	จำนวน	20 คน
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	จำนวน	20 คน
รวมทั้งสิ้นจำนวน		391 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสร้างแบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำปริญญาโท
- 1.2 วิเคราะห์เนื้อหาหาคู่มือการทำปริญญาโทเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม
- 1.3 สัมภาษณ์นิสิตบัณฑิตศึกษาถึงปัญหาในการใช้คู่มือการทำปริญญาโทเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม
- 1.4 ศึกษาเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ
- 1.5 นำข้อมูลที่ได้มาจากข้อ 1.1-1.4 มาสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาตามความมุ่งหมายที่วางไว้

1.6 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของข้อความ ความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมในการใช้ ถ้อยคำภาษา ความยากง่ายของคำถาม รวมทั้งความครอบคลุมและตรงตามเนื้อหาที่ต้องการ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจในข้อความ หลังจากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุง

1.7 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงไปเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจสอบอีกครั้ง

1.8 นำแบบสอบถามที่ได้จากข้อ 1.6 ไปทดลองใช้ (try out) กับนิสิต บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบ ความชัดเจนของข้อความ ความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมในการใช้ถ้อยคำภาษา ความยากง่ายของคำถาม รวมทั้งความครอบคลุมและตรงตามเนื้อหาที่ต้องการ (face validity) หลังจากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงอีกครั้ง

1.9 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาแก้ไขและปรับปรุง แล้วนำเสนอต่อ คณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโท ตรวจสอบความถูกต้องและให้ความเห็นชอบแล้วนำไปใช้ กับกลุ่มตัวอย่าง

2. ลักษณะของแบบสอบถาม แบบสอบถามที่สร้างเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพการใช้คู่มือการทำปริญญาโท เป็นแบบให้เลือกตอบ และแบบ มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert)

ตอนที่ 2 ปัญหาการใช้คู่มือการทำปริญญาโท แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการเตรียมและการเรียบเรียงปริญญาโท ด้านส่วนประกอบของปริญญาโท ด้านการพิมพ์ ปริญญาโท ด้านการอ้างอิง และด้านบรรณานุกรม เป็นแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert)

ตอนที่ 3 สาเหตุของการไม่ใช้คู่มือการทำปริญญาโท เป็นแบบสอบถามแบบ มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert)

รายละเอียดของแบบสอบถามดูภาคผนวก ก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครทั้ง 8 แห่ง เพื่อขอรายชื่อและที่อยู่ของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่กำลังทำปริญญาโท
2. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครทั้ง 8 แห่ง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามพร้อมกับแนบหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ และให้ส่งคืนทางไปรษณีย์เช่นเดียวกัน ตามรายชื่อที่ได้มาจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครทั้ง 8 แห่ง ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2536 จำนวน 391 ฉบับ ทั้งนี้ได้แจ้งกำหนดวันส่งคืนกลับไว้ในหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามภายในวันที่ 30 กรกฎาคม 2536
4. เมื่อถึงกำหนดปรากฏว่ายังได้แบบสอบถามไม่ครบถ้วนผู้วิจัยจึงได้มีหนังสือทวงไป 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2536 ปรากฏว่ายังได้แบบสอบถามไม่ครบถ้วนจึงได้ทำหนังสือทวงครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2536 ปรากฏว่ายังได้แบบสอบถามไม่ครบถ้วนเช่นเดียวกันจึงทำหนังสือทวงครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2536 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามจนถึงวันที่ 30 กันยายน 2536 ปรากฏว่าแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 391 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 283 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 72.38

การจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ

1. ตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้ง 283 ฉบับ พบว่ามีความสมบูรณ์ทั้ง 283 ฉบับ
2. นำแบบสอบถามแต่ละฉบับมาลงรหัสในรายการเพื่อแจกแจงความถี่ และนำเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X (Statistical Package for Social Science-X) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปนี้
  - 2.1 วิเคราะห์ข้อความที่เป็นแบบเลือกตอบในตอนต้นที่ 1 โดยแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ
  - 2.2 วิเคราะห์ข้อความที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าในตอนต้นที่ 1, ตอนต้นที่ 2 และตอนต้นที่ 3 มาแจกแจงความถี่เพื่อคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยกำหนดคะแนนให้ในแต่ละระดับดังนี้ (Best and Kahn. 1989 : 196-197)

ข้อที่เป็นระดับของการใช้ ปัญหาและการแก้ปัญหามากที่สุด	ให้คะแนนเป็น	5
ข้อที่เป็นระดับของการใช้ ปัญหาและการแก้ปัญหา	ให้คะแนนเป็น	4
ข้อที่เป็นระดับของการใช้ ปัญหาและการแก้ปัญหาปานกลาง	ให้คะแนนเป็น	3
ข้อที่เป็นระดับของการใช้ ปัญหาและการแก้ปัญหาน้อย	ให้คะแนนเป็น	2
ข้อที่เป็นระดับของการใช้ ปัญหาและการแก้ปัญหาน้อยที่สุด	ให้คะแนนเป็น	1

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยได้กำหนดไว้ดังนี้ (สุพา มานะจิตต์. 2534 : 9)

4.50 - 5.00	หมายถึง	ข้อที่เป็นระดับของการใช้ ปัญหาและการแก้ปัญหามากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	ข้อที่เป็นระดับของการใช้ ปัญหาและการแก้ปัญหา
2.50 - 3.49	หมายถึง	ข้อที่เป็นระดับของการใช้ ปัญหาและการแก้ปัญหาปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	ข้อที่เป็นระดับของการใช้ ปัญหาและการแก้ปัญหาน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	ข้อที่เป็นระดับของการใช้ ปัญหาและการแก้ปัญหาน้อยที่สุด

2.3 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.4 วิเคราะห์ความสอดคล้องของปัญหาการใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์ในแต่ละด้าน โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาค่าตอบในรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 เป็นต้นไปที่ตอบตรงกัน ทั้ง 8 มหาวิทยาลัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย (X) ใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 146)

$$X = \sqrt{\frac{\sum fx}{n}}$$

เมื่อ	X	แทนค่าเฉลี่ยของข้อความแต่ละข้อ
	$\sum fx$	แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทนจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 151)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum fx$ = คะแนนของผู้ตอบแต่ละคน
 n = ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

1. สภาพการใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์
2. ปัญหาการใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์
3. สาเหตุของการไม่ใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์
4. วิเคราะห์ความสอดคล้องของปัญหาการใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์ด้านต่างๆ

อักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

มก	แทน	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
จฬ	แทน	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มธ	แทน	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มม	แทน	มหาวิทยาลัยมหิดล
มศว	แทน	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มสภ	แทน	มหาวิทยาลัยศิลปากร
สจธ	แทน	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
สจพ	แทน	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สภาพการใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์

1.1 ค่าร้อยละของการใช้และไม่ใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏผลดังตาราง 9

ตาราง 9 สภาพการใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา

สภาพการใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์	นิสิตบัณฑิตศึกษา	
	จำนวน	ร้อยละ
1 ใช้	266	94.00
2 ไม่ใช้เลย	17	6.00
รวม	283	100.00

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่านิสิตบัณฑิตศึกษาทุกสถาบันส่วนใหญ่ใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์คือร้อยละ 94.00 ส่วนที่ไม่ใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์มีเพียงร้อยละ 6.00

1.2 ค่าเฉลี่ยการใช้ส่วนต่างๆของคู่มือการทำปริญญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏผลดังตาราง 10

ตาราง 10 การใช้ส่วนต่างๆของคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา

ส่วนต่างๆของคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์	$\bar{X}$	S.D.
1 การเตรียมและการเรียบเรียงปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์	3.58	1.13
2 ส่วนประกอบของปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์	3.67	1.10
3 การพิมพ์ปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์	3.94	1.02
4 การอ้างอิง	4.13	0.99
5 บรรณานุกรม	4.08	1.03
รวม	3.88	0.77

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่าโดยส่วนรวมนิสิตบัณฑิตศึกษาทุกสถาบันส่วนใหญ่ใช้ส่วนต่างๆของคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าใช้ส่วนต่างๆของคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์อยู่ในระดับมากทุกส่วน โดยมีการใช้ส่วนการอ้างอิงเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.13$) รองลงไปคือบรรณานุกรม ($\bar{X} = 4.08$)

1.3 ค่าเฉลี่ยการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏผลดังตาราง 11

ตาราง 11 การตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา

รายการการตรวจสอบความสมบูรณ์ของปฏิญานิพนธ์	$\bar{X}$	S.D.
1 สอบถามผู้รับพิมพ์ปฏิญานิพนธ์	2.15	1.21
2 สอบถามเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยผู้มีหน้าที่ตรวจปฏิญานิพนธ์ / วิทยานิพนธ์	2.61	1.32
3 สอบถามอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิญานิพนธ์/ วิทยานิพนธ์	3.12	1.29
4 สอบถามบรรณารักษ์ห้องสมุด	1.82	1.02
5 สอบถามเพื่อน	3.31	1.16
6 สอบถามนิสิตบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์	1.68	1.10
7 ดูจากปฏิญานิพนธ์/ วิทยานิพนธ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว	4.29	0.88
8 ดูจากเอกสารต่างประเทศ	2.31	1.82
9 ดูจากหนังสือวิจัยต่างๆไป	2.86	1.29
รวม	2.68	0.58

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่าโดยส่วนรวมนิสิตบัณฑิตศึกษาทุกสถาบันส่วนใหญ่ใช้วิธีการต่างๆในการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของปฏิญานิพนธ์ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าใช้วิธีการดูจากปฏิญานิพนธ์/ วิทยานิพนธ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้วเป็นอันดับแรก ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) รองลงไปคือสอบถามเพื่อนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$)

นอกจากนี้ยังพบว่ามีวิธีการอื่นๆที่นิสิตบัณฑิตศึกษาใช้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของปฏิญานิพนธ์ ปรากฏผลดังตาราง 12

ตาราง 12 การตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษาด้วยวิธีการอื่นๆที่ระบุมานี้

รายการการตรวจสอบความสมบูรณ์ของปฏิญานิพนธ์	จำนวน (คน)
1 ตรวจสอบกับคู่มือและตรวจสอบความถูกต้องด้วยตนเอง	8
2 สอบถามคณะกรรมการที่ปรึกษาหรืออาจารย์ผู้ควบคุมปฏิญานิพนธ์ช่วยในการตรวจสอบ	2
3 สอบถามรุ่นพี่	2
4 ดูจากเอกสารทุกประเภทที่เกี่ยวข้อง	1
5 สอบถามอาจารย์ผู้สอนวิจัย	1
รวม	14

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่านิสิตบัณฑิตศึกษาที่ใช้วิธีการอื่นๆตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของปฏิญานิพนธ์อันดับแรกคือ ตรวจสอบกับคู่มือและตรวจสอบความถูกต้องด้วยตนเอง รองลงไปคือสอบถามคณะกรรมการที่ปรึกษาหรืออาจารย์ผู้ควบคุมปฏิญานิพนธ์ช่วยในการตรวจสอบ

2. ปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์

2.1 ค่าเฉลี่ยปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ด้านการเตรียมและการเรียบเรียงปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏผลดังตาราง 13

ตาราง 13 ปัญหาการใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์ด้านการเตรียมและการวิจัยปริญญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา

รายการปัญหา	มก (n=49)		จช (n=74)		มธ (n=24)		มม (n=47)		มศว (n=22)		มศก (n=20)		สจช (n=14)		สจพ (n=16)		รวม (n=266)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1 คำอธิบายอ่านแล้วเข้าใจจากที่จะป็นีติदान	2.94	0.94	2.65	1.01	2.63	0.92	2.43	1.10	3.18	1.01	2.50	1.02	2.50	0.94	3.06	0.57	2.69	1.01
2 ชาติอันแนะนำเกี่ยวกับแหล่งที่มาของปัญหาในการทำปริญญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์	3.15	1.34	3.00	1.03	3.25	1.19	2.91	1.27	3.45	0.86	2.90	1.29	3.50	1.16	3.06	0.68	3.16	1.16
3 ชาติอันแนะนำเกี่ยวกับวิธีการกำหนดปัญหาในการทำปริญญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์	3.22	1.36	3.34	1.11	3.25	1.11	2.98	1.29	3.64	0.90	2.85	1.31	3.93	0.73	3.00	0.89	3.24	1.18
4 ชาติอันแนะนำเกี่ยวกับวิธีการกำหนดประชากรและ/หรือกลุ่มตัวอย่างในการทำปริญญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์	3.02	1.41	3.14	1.32	3.46	1.22	2.91	1.21	3.68	0.99	2.65	1.42	3.57	1.22	3.00	0.73	3.13	1.27
5 ชาติอันแนะนำและตัวอย่างการใช้วิธีการดำเนินการค้นคว้ารวบรวมข้อมูล	3.08	1.44	3.03	1.28	2.92	1.41	2.72	1.39	3.73	1.28	2.65	1.53	3.64	1.15	3.06	0.93	3.04	1.36
6 ชาติอันแนะนำวิธีการใช้หนังสืออ้างอิงทั่วไปและหนังสืออ้างอิงเฉพาะสาขาวิชา	2.80	1.31	3.18	1.30	3.00	1.14	2.91	1.25	3.73	1.20	2.85	1.27	3.21	0.80	3.06	0.77	3.06	1.23
7 ชาติอันแนะนำวิธีการใช้ตารางวิชาการทั่วไปและตารางวิชาการเฉพาะสาขาวิชา	2.76	1.45	3.08	1.30	3.17	1.24	3.00	1.34	3.41	1.18	2.55	1.43	3.50	0.76	2.88	0.81	3.01	1.29
8 ชาติอันแนะนำวิธีการค้นข้อมูลจากคอมพิวเตอร์	3.88	1.22	3.45	1.34	3.79	1.22	3.36	1.39	4.27	1.08	3.60	1.70	3.64	1.22	3.19	1.11	3.62	1.32
9 ชาติอันแนะนำวิธีการบันทึกข้อความจากสิ่งพิมพ์เพื่อการค้นคว้าหรือสืบความ	3.37	1.42	3.32	1.35	3.08	1.47	2.87	1.31	3.18	1.40	2.85	1.53	3.57	1.02	2.69	0.70	3.16	1.35
10 ชาติอันแนะนำในการทำโครงการเรื่องปริญญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ฉบับร่าง	2.37	1.38	3.18	1.30	3.38	1.28	3.00	1.27	3.59	0.96	3.20	1.32	3.00	1.30	2.88	0.62	3.02	1.29

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการปัญหา	นก (n=49)		จช (n=74)		นช (n=24)		มม (n=47)		หพ (n=22)		นศ (n=20)		สจ (n=14)		สว (n=16)		วท (n=266)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
11 บัณฑิตและตัวอำนวยการทำตรงเรื่อง ฉบับร่างใบสมัครเกณฑ์ระเบียบศึกษาได้	2.39	1.20	3.14	1.26	2.92	1.28	2.72	1.17	3.82	0.73	3.45	1.28	3.07	0.73	3.06	0.68	2.98	1.21
12 ตัวอย่างการทำตรงเรื่องฉบับร่างใบสมัคร ความหลากหลาย	3.04	1.44	3.30	1.18	3.46	1.18	3.40	1.25	4.23	0.87	4.20	1.01	3.71	0.83	3.44	0.73	3.46	1.22
รวม	3.03	0.94	3.15	0.91	3.19	0.73	2.94	0.85	3.66	0.62	3.00	0.97	3.04	0.66	3.03	0.50	3.13	0.85

จากตาราง 13 แสดงว่าให้เห็นว่าโดยส่วนรวมนิสิตบัณฑิตศึกษาทุกสถาบันส่วนใหญ่ประสบปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ด้านการเตรียมและการเรียบเรียงปฏิญานิพนธ์ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านิสิตบัณฑิตศึกษาประสบปัญหาเรื่องคู่มือขาดข้อแนะนำในการค้นข้อมูลจากคอมพิวเตอร์เป็นอันดับแรก ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) รองลงไปคือตัวอย่างการทำโครงเรื่องฉบับร่างไม่มีความหลากหลาย ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$)

เมื่อจำแนกตามมหาวิทยาลัยพบว่านิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ประสบปัญหาเรื่องคู่มือขาดข้อแนะนำในการค้นข้อมูลจากคอมพิวเตอร์เป็นอันดับแรก ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, $\bar{X} = 3.88$ และ $\bar{X} = 3.79$ ตามลำดับ) ส่วนนิสิตบัณฑิตศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประสบปัญหาเรื่องคู่มือขาดข้อแนะนำในการค้นข้อมูลจากคอมพิวเตอร์เป็นอันดับแรก ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) สำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรประสบปัญหาเรื่องตัวอย่างการทำโครงเรื่องฉบับร่างไม่มีความหลากหลายเป็นอันดับแรก ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) ส่วนนิสิตบัณฑิตศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และมหาวิทยาลัยมหิดลประสบปัญหาเรื่องตัวอย่างการทำโครงเรื่องฉบับร่างไม่มีความหลากหลายเป็นอันดับแรก ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$ และ $\bar{X} = 3.40$ ตามลำดับ) สำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีประสบปัญหาเรื่องคู่มือขาดข้อแนะนำเกี่ยวกับการกำหนดปัญหาในการทำปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์มากเป็นอันดับแรก ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$)

2.2 ค่าเฉลี่ยปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ด้านส่วนประกอบของปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏผลดังตาราง

ตาราง 14 ปัญหาการใช้สื่อการกำกับการปฏิบัติงานในด้านประกอบของปฏิญาณหนึ่งของนิสิตศึกษา

รายการปัญหา	มก (n=49)		จช (n=74)		มช (n=24)		มม (n=47)		มศว (n=22)		มศก (n=20)		สจธ (n=14)		สภ (n=16)		ววม (n=266)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1 ข้อกำหนดเกี่ยวกับส่วนประกอบปฏิญาณหนึ่ง / วิทยานิพนธ์มีข้อบกพร่องมากทำให้เข้าใจยาก	3.24	1.03	2.69	1.06	3.38	1.10	2.53	1.12	3.23	1.07	2.65	1.09	2.71	0.91	3.56	0.51	2.92	1.08
2 ทาคำอธิบายราคาละเอียดของการเขียนหน้าปกปฏิญาณหนึ่ง/วิทยานิพนธ์	2.14	1.06	2.19	1.07	2.54	1.02	2.09	0.97	2.86	1.21	1.40	0.06	2.29	1.14	3.19	0.68	2.26	1.08
3 ทาคำกล่าวอ้างที่นอกปฏิญาณหนึ่ง/วิทยานิพนธ์	1.69	0.92	1.84	0.97	2.25	1.29	1.66	0.89	2.14	1.17	1.25	0.55	1.64	0.93	2.63	0.81	1.83	1.00
4 ทาคำข้อกำหนดเกี่ยวกับบางองค์ประกอบปฏิญาณหนึ่ง / วิทยานิพนธ์	1.82	0.93	2.03	1.03	2.25	1.33	1.89	1.09	2.45	1.26	1.20	0.52	1.86	1.17	2.88	0.81	2.00	1.09
5 ทาคำข้อกำหนดเกี่ยวกับการเขียนหน้าปกในของปฏิญาณหนึ่ง/วิทยานิพนธ์	1.92	0.91	2.14	1.11	2.38	1.17	1.87	0.97	2.18	1.33	1.40	0.75	1.79	1.12	2.88	0.96	2.05	1.08
6 ข้ออธิบายการพิมพ์หน้าปกปฏิญาณหนึ่ง/ วิทยานิพนธ์ไม่ชัดเจนพอที่จะปฏิบัติตามได้	1.94	0.85	2.11	1.07	2.17	0.92	2.09	1.08	2.41	1.30	1.45	0.76	2.21	1.42	3.06	0.77	2.12	1.06
7 ทาคำอธิบายของการพิมพ์ชื่อเรื่องปฏิญาณหนึ่ง / วิทยานิพนธ์ที่มากกว่า 1 บรรทัด	2.41	1.17	2.42	1.23	2.63	1.38	2.15	1.10	2.95	1.36	1.85	0.88	2.43	1.40	2.50	0.63	2.39	1.19
8 ทาคำข้อกำหนดในการเขียนหน้ามู๊ดปฏิญาณหนึ่ง/วิทยานิพนธ์	2.16	0.99	2.19	1.11	2.58	1.06	1.94	0.96	2.68	1.29	1.75	0.91	2.07	1.14	2.81	0.66	2.21	1.07
9 ทาคำข้อกำหนดเกี่ยวกับกาพิมพ์หน้ามู๊ดปฏิญาณหนึ่ง/วิทยานิพนธ์	2.08	1.12	2.04	0.94	2.54	1.06	1.85	0.88	2.82	1.30	1.75	0.91	2.07	1.21	2.88	0.81	2.15	1.06
10 ข้อกำหนดและตัวอักษรทางการพิมพ์หน้ามู๊ดปฏิญาณหนึ่ง/วิทยานิพนธ์ไม่ตรงกัน	1.92	0.98	2.18	1.15	2.30	1.24	1.83	0.94	3.05	1.50	1.55	0.83	2.64	1.39	2.94	0.77	2.18	1.16
11 ทาคำข้อกำหนดเกี่ยวกับการเขียนคำขอบท/กิตติกรรมประกาศ	2.57	1.19	2.34	1.21	2.67	1.17	2.45	1.30	3.14	1.46	2.15	1.27	2.14	1.23	3.00	0.89	2.51	1.24

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการปัญหา	มก (n=49)		จดี (n=74)		มท (n=24)		มม (n=47)		มศว (n=22)		มหศก (n=20)		สจธ (n=14)		สจพ (n=16)		รวม (n=266)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
12 ข้อความข้างต้นค่าคอมบอย	2.90	1.28	2.35	1.28	2.46	1.10	2.51	1.33	2.06	1.32	2.10	1.21	2.57	1.55	3.38	0.89	2.59	1.29
13 ข้อความอีกบทหลักการเขียนบทคัดย่อ ปัญหาในหนังสือ/วิทยานิพนธ์	2.67	1.49	2.77	1.32	3.29	1.20	2.94	1.34	3.23	1.41	2.35	1.46	3.50	1.45	3.06	0.93	2.89	1.37
14 ข้อข้อกำหนดและตัวอย่างบทคัดย่อ วิทยานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ	2.41	1.34	2.62	1.35	3.08	1.18	2.91	1.25	2.91	1.23	2.15	1.46	2.86	1.59	3.13	0.72	2.71	1.31
15 ข้อกำหนดและตัวอย่างบทคัดย่อไม่ต่างกัน	2.04	1.14	2.16	1.16	2.96	1.16	2.11	1.05	2.86	1.04	1.65	0.99	2.57	1.02	2.25	0.68	2.25	1.13
16 รูปแบบการเขียนบทคัดย่อไม่ชัดเจนพอที่จะ ปฏิบัติตามได้	2.33	1.21	2.50	1.25	2.71	0.95	2.70	1.10	2.91	1.19	2.15	1.23	2.50	1.09	3.19	0.65	2.57	1.16
17 ข้อข้อเสนอแนะในการกำหนดหัวข้อวิทยานิพนธ์ คำสำคัญ	2.73	0.97	2.76	1.23	3.25	1.15	2.66	1.03	3.55	1.30	2.40	1.27	2.93	1.21	3.00	0.73	2.84	1.15
18 ข้อความเกี่ยวกับการเขียนหัวข้อวิทยานิพนธ์ คำสำคัญในหน้าบทคัดย่อวิทยานิพนธ์/ วิทยานิพนธ์	2.80	1.14	2.54	1.20	3.21	1.32	2.64	1.19	3.14	1.30	2.25	1.29	2.64	1.28	3.06	0.57	2.75	1.21
19 ข้อข้อกำหนดเกี่ยวกับวิธีการวางรูปหน้า สารบัญต่างๆ	2.14	0.98	2.36	1.20	2.54	0.88	2.23	1.24	2.86	1.28	1.80	1.01	2.21	1.25	2.69	0.70	2.33	1.13
20 ข้อข้อกำหนดเกี่ยวกับวิธีการพิมพ์หน้า สารบัญต่างๆ	1.92	0.98	2.30	1.07	2.33	0.87	2.26	1.15	2.91	1.34	1.40	0.75	1.79	0.80	2.81	0.75	2.21	1.08
21 ข้ออธิบายการวางรูปหน้าสารบัญต่างๆ ไม่ชัดเจนพอที่จะปฏิบัติตามได้	2.04	1.02	2.35	1.04	2.50	0.88	2.17	1.11	3.23	1.15	1.70	0.98	1.86	0.86	2.81	0.66	2.30	1.07
22 ข้อความข้างต้นสารบัญต่างๆ	2.02	0.99	2.30	1.12	2.17	0.92	2.09	1.10	2.68	1.21	1.45	0.76	1.86	1.17	2.88	0.62	2.18	1.08

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการปัญหา	มก (n=49)		จธ (n=74)		มธ (n=24)		มม (n=47)		มศว (n=22)		มศก (n=20)		สจธ (n=14)		สจพ (n=16)		รวม (n=266)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
23 บอกกำหนดและตัวอย่างหน้าสำหรับผู้ต่าง ไม่ตรงกัน	1.86	0.84	2.03	1.02	2.29	1.16	1.89	0.98	2.86	1.04	1.50	0.76	2.00	0.96	2.63	0.72	2.06	1.01
24 ขาดตัวอย่างหน้าสัญลักษณ์และคำย่อที่เข้า การที่ปึงพูนพันธ์/วิศยานันต์	2.39	1.24	2.45	1.09	2.63	1.10	2.45	1.16	3.55	1.06	2.55	1.28	2.57	1.34	2.75	0.58	2.58	1.16
25 ขาดตัวอย่างหน้าเกี่ยวกับหน้าบทลงใน ส่วนประกอบบนท้าย	2.37	1.15	2.39	1.03	2.46	0.88	2.13	1.03	3.05	1.25	2.05	1.32	3.07	1.14	2.88	0.62	2.44	1.10
26 ขาดตัวอย่างหน้าประวัติผู้วิจัย	2.73	1.41	2.26	1.19	2.50	1.02	2.04	0.93	2.73	1.24	2.55	1.50	3.50	1.34	3.19	0.54	2.51	1.24
รวม	2.28	0.62	2.32	0.81	2.62	0.72	2.23	0.63	2.90	0.85	1.86	0.47	2.40	0.64	2.92	0.39	2.38	0.73

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่าโดยส่วนรวมนิสิตบัณฑิตศึกษาทุกสถาบันส่วนใหญ่ประสบปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ด้านส่วนประกอบของปฏิญานิพนธ์ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประสบปัญหาเรื่องข้อกำหนดเกี่ยวกับส่วนประกอบปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์มีข้อปลีกย่อยมากทำให้เข้าใจยากเป็นอันดับแรก ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.92$) รองลงไปคือเรื่องคู่มือขนาดคำอธิบายหลักการเขียนบทคัดย่อปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 2.89$)

เมื่อจำแนกตามมหาวิทยาลัยพบว่านิสิตบัณฑิตศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือประสบปัญหาเรื่องข้อกำหนดเกี่ยวกับส่วนประกอบปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์มีข้อปลีกย่อยมากทำให้เข้าใจยากเป็นอันดับแรก ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) ส่วนนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากรประสบปัญหาเรื่องข้อกำหนดเกี่ยวกับส่วนประกอบปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์มีข้อปลีกย่อยมากทำให้เข้าใจยากเป็นอันดับแรก ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, $\bar{X} = 3.24$ และ $\bar{X} = 2.65$ ตามลำดับ) สำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีประสบปัญหาเรื่องคู่มือขนาดคำอธิบายหลักการเขียนบทคัดย่อปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ และคู่มือขนาดข้อกำหนดและตัวอย่างหน้าประวัติผู้วิจัยเป็นอันดับแรก ในระดับมากซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.50$) ส่วนนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประสบปัญหาเรื่องคู่มือขนาดคำอธิบายหลักการเขียนบทคัดย่อปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์เป็นอันดับแรก ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$ และ $\bar{X} = 2.77$ ตามลำดับ) สำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสบปัญหาเรื่องคู่มือขนาดข้อแนะนำในการกำหนดศัพท์กรรณิหรือคำสำคัญ และคู่มือขนาดตัวอย่างหน้าสัญลักษณ์และคำย่อที่ใช้ในการทำปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์เป็นอันดับแรก ในระดับมากมีซึ่งค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.55$)

2.3 ค่าเฉลี่ยปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ด้านการพิมพ์ปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏผลดังตาราง 15

ตาราง 15 ปัญหาการใช้สื่อการทาบปฏิสัมพันธ์ด้านภาษาในปฏิสัมพันธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา

รายการปัญหา	มท (n=49)		จดี (n=74)		มธ (n=24)		มม (n=47)		มศก (n=22)		มศก (n=20)		สจธ (n=14)		สจพ (n=16)		รวม (n=266)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1 ข้อชี้แนะแนวปฏิสัมพันธ์ปฏิสัมพันธ์/ วิกิพีเดีย/ วิกิพีเดีย/ วิกิพีเดีย	3.67	1.28	2.97	1.32	3.67	1.63	3.68	1.27	4.41	0.96	3.70	1.86	3.71	1.38	3.50	1.54	3.53	1.38
2 ข้อการกำหนดหลักของบทละครที่ใช้ วิกิพีเดีย/ วิกิพีเดีย	2.33	1.26	2.89	1.24	2.58	1.38	2.38	1.33	3.64	1.29	1.85	1.31	2.21	1.05	3.13	1.15	2.63	1.30
3 ข้อการกำหนดหลักของบทละครที่ใช้ วิกิพีเดีย/ วิกิพีเดีย	3.14	1.17	2.89	1.23	3.29	1.33	2.62	1.21	4.27	0.94	2.05	1.39	2.07	0.92	3.06	0.93	2.94	1.29
4 ข้อชี้แนะแนวปฏิสัมพันธ์ปฏิสัมพันธ์	2.92	1.37	2.86	1.35	2.92	1.32	2.17	0.94	4.00	1.02	3.00	1.38	2.29	0.91	2.94	0.93	2.83	1.29
5 ข้อชี้แนะแนวปฏิสัมพันธ์ปฏิสัมพันธ์	2.39	1.47	2.65	1.23	2.96	1.20	2.19	0.99	2.86	1.32	1.50	0.89	2.07	1.00	2.81	0.66	2.46	1.23
6 ข้อชี้แนะแนวปฏิสัมพันธ์ปฏิสัมพันธ์	3.35	1.33	2.74	1.32	3.88	1.48	2.79	1.43	3.95	1.21	2.40	1.39	2.57	1.40	3.13	0.81	3.05	1.40
7 ข้อชี้แนะแนวปฏิสัมพันธ์ปฏิสัมพันธ์	2.92	1.20	2.61	1.11	3.46	1.18	2.36	0.97	3.36	1.33	2.00	1.08	2.50	0.94	2.88	0.62	2.75	1.15
8 ข้อชี้แนะแนวปฏิสัมพันธ์ปฏิสัมพันธ์	2.67	1.16	2.43	1.10	3.17	1.09	2.40	1.10	3.00	1.15	2.10	1.25	2.14	0.86	3.00	0.52	2.58	1.12
9 ข้อชี้แนะแนวปฏิสัมพันธ์ปฏิสัมพันธ์	2.69	1.23	2.59	1.13	3.33	1.17	2.28	1.15	3.45	1.22	2.25	1.16	2.57	0.94	3.13	0.81	2.70	1.19
10 ข้อชี้แนะแนวปฏิสัมพันธ์ปฏิสัมพันธ์	2.63	1.29	2.59	1.19	3.38	1.13	2.36	1.19	3.50	1.22	2.15	1.14	2.36	0.74	2.63	0.89	2.66	1.22

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการปัญหา	มก (n=49)		จดี (n=74)		มท (n=24)		มม (n=47)		นศว (n=22)		นศก (n=20)		สจธ (n=14)		สจพ (n=16)		รวม (n=266)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
11 วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์ยังไม่ชัดเจนพอที่จะปฏิบัติได้	2.47	1.08	2.61	1.20	3.29	1.16	2.21	0.98	3.45	1.14	2.30	1.03	2.07	0.92	2.81	0.75	2.61	1.14
12 วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์ยังไม่ชัดเจนพอที่จะปฏิบัติได้	2.57	1.06	2.68	1.19	3.25	1.07	2.45	1.02	3.55	1.18	2.30	1.08	2.36	0.84	2.69	0.87	2.70	1.13
13 มีปัญหาเกี่ยวกับความชัดเจนของหัวข้อวิทยานิพนธ์/วิธีการวิจัย	2.55	1.40	2.72	1.36	3.33	1.17	2.57	1.25	3.86	1.28	2.40	0.99	2.79	1.05	2.94	0.57	2.80	1.30
14 ขาดความชัดเจนของหัวข้อวิทยานิพนธ์/วิธีการวิจัย	2.51	1.21	2.30	1.12	2.50	1.06	2.15	1.23	3.32	1.25	2.35	0.81	2.29	1.14	2.75	0.77	2.44	1.16
15 ขาดความชัดเจนของหัวข้อวิทยานิพนธ์/วิธีการวิจัย	2.49	1.04	2.66	1.16	2.63	1.12	2.85	1.12	3.68	1.13	2.65	1.18	2.36	1.22	3.06	1.00	2.75	1.16
16 ขาดความชัดเจนของหัวข้อวิทยานิพนธ์/วิธีการวิจัย	2.69	1.31	2.86	1.15	3.00	1.32	2.47	1.20	3.64	1.26	2.10	1.17	2.36	0.93	2.75	0.68	2.75	1.22
17 ขาดความชัดเจนของหัวข้อวิทยานิพนธ์/วิธีการวิจัย	2.49	1.39	2.68	1.10	2.96	1.30	2.47	1.23	3.36	1.26	1.80	0.95	2.50	0.94	2.75	0.86	2.62	1.22
18 ขาดความชัดเจนของหัวข้อวิทยานิพนธ์/วิธีการวิจัย	2.08	0.95	2.45	1.11	2.67	1.31	2.04	0.98	2.82	1.10	1.65	1.09	1.93	0.92	2.69	0.95	2.29	1.10
19 ขาดความชัดเจนของหัวข้อวิทยานิพนธ์/วิธีการวิจัย	2.65	1.20	2.62	1.08	2.96	1.30	2.04	0.95	3.27	1.32	2.20	1.36	2.07	0.92	2.69	0.95	2.55	1.74
รวม	2.70	0.74	2.67	0.87	3.12	0.77	2.45	0.75	3.55	0.87	2.25	0.66	2.38	0.63	2.91	0.47	2.72	0.83

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่าโดยส่วนรวมนิสิตบัณฑิตศึกษาทุกสถาบันส่วนใหญ่ประสบปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ด้านการพิมพ์ปฏิญานิพนธ์ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประสบปัญหาเรื่องคู่มือขาดข้อแนะนำในการพิมพ์ปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ด้วยคอมพิวเตอร์เป็นอันดับแรก ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) รองลงไปคือข้อกำหนดการเว้นบรรทัดการพิมพ์บทและหัวข้อต่างๆไม่เหมาะกับการพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$)

เมื่อจำแนกตามมหาวิทยาลัยพบว่านิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือประสบปัญหาในเรื่องคู่มือขาดข้อแนะนำในการพิมพ์ปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ด้วยคอมพิวเตอร์เป็นอันดับแรก ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, $\bar{X} = 3.71$, $\bar{X} = 3.70$, $\bar{X} = 3.68$, $\bar{X} = 3.67$ และ $\bar{X} = 3.50$ ตามลำดับ) ส่วนนิสิตบัณฑิตศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประสบปัญหาในเรื่องคู่มือขาดข้อแนะนำในการพิมพ์ปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ด้วยคอมพิวเตอร์เป็นอันดับแรก ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.97$) สำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ประสบปัญหาเรื่องข้อกำหนดการเว้นบรรทัดการพิมพ์บทและหัวข้อต่างๆไม่เหมาะกับการพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์เป็นอันดับแรก ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$)

2.4 คำร้อยละของการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ด้านการอ้างอิงของนิสิต-บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏผลดังตาราง 16

ตาราง 16 การใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ด้านการอ้างอิงของนิสิตบัณฑิตศึกษา

รูปแบบ การ อ้างอิง	มก	จฬ	มธ	มม	มศว	มศก	สจร	สจพ	นิสิตบัณฑิตศึกษา	
									จำนวน	ร้อยละ
1 แบบแทรก ในเนื้อหา	45	56	-	44	21	12	14	13	205	77.07
2 เชิงอรรถ	4	18	24	3	1	8	-	3	61	22.93
รวม	49	74	24	47	22	20	14	16	266	100.00

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่านิสิตบัณฑิตศึกษาทุกสถาบันโดยรวมส่วนใหญ่ใช้การอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาคือร้อยละ 77.07 ส่วนการใช้การอ้างอิงแบบเชิงอรรถมีเพียงร้อยละ 22.93

ดังนั้นปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ด้านการอ้างอิงจึงแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

1. ปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ด้านการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา
2. ปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ด้านการอ้างอิงแบบเชิงอรรถ

ตั้งรายละเอียดในข้อ 2.4.1 และข้อ 2.4.2

2.4.1 ค่าเฉลี่ยปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ด้านการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาของนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏผลดังตาราง 17

ตาราง 17 ปัญหาการใช้คู่มือการกำกับวิทยานิพนธ์ด้านภาษาอังกฤษเชิงแบบแทรกภายในเนื้อหาของนิสิตบัณฑิตศึกษา

รายการปัญหา	มก (n=45)		จฉ (n=56)		มม (n=44)		มศว (n=21)		มศก (n=12)		สจธ (n=14)		สจพ (n=13)		รวม (n=205)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1 คำอธิบายก่อนตัวภาคที่จะเข้าใจและปฏิบัติตามได้	2.40	1.18	2.70	1.14	2.05	1.01	3.52	1.08	2.17	1.27	2.07	1.21	2.85	0.80	2.51	1.18
2 คำอธิบายที่ไม่ชัดเจนพอที่จะปฏิบัติตามได้	2.22	1.13	2.57	1.09	1.95	0.89	3.52	1.03	2.25	1.29	1.86	1.17	2.62	0.51	2.40	1.13
3 มีคำถามและคำถามที่กำกวมอย่างสิ้นเชิง	1.98	0.94	2.36	1.09	1.95	0.91	3.48	0.98	2.00	1.54	2.00	1.18	2.69	0.63	2.28	1.11
4 ตัวอย่างการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา ไม่ชัดเจนพอที่จะปฏิบัติตามได้	2.31	1.36	2.61	1.20	2.25	1.14	3.62	1.16	1.92	1.24	1.79	1.19	2.85	0.69	2.49	1.27
5 ตัวอย่างการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา ไม่มีความหลากหลาย	2.76	1.54	2.86	1.21	2.95	1.29	4.14	0.91	2.83	1.59	2.93	1.33	3.38	1.19	3.02	1.36
รวม	2.33	1.04	2.62	1.02	2.23	0.87	3.66	0.90	2.23	1.15	2.13	0.98	2.88	0.59	2.54	1.05

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่านิสิตบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ที่ใช้การอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาประสบปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประสบปัญหาเรื่องตัวอย่างการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาไม่มีความหลากหลายเป็นอันดับแรก ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.02$) รองลงไปคือคำอธิบายอ่านแล้วยากที่จะเข้าใจและปฏิบัติตามได้ ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 2.51$)

เมื่อจำแนกตามมหาวิทยาลัยพบว่านิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสบปัญหาเรื่องตัวอย่างการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาไม่มีความหลากหลายเป็นอันดับแรก ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) ส่วนนิสิตบัณฑิตศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยมหิดล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ประสบปัญหาเรื่องตัวอย่างการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาไม่มีความหลากหลายเช่นเดียวกันเป็นอันดับแรก ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, $\bar{X} = 2.95$, $\bar{X} = 2.93$, $\bar{X} = 2.86$, $\bar{X} = 2.83$, และ $\bar{X} = 2.76$ ตามลำดับ)

2.4.2 ค่าเฉลี่ยปัญหาการใช้คู่มือการทำปริญญาณิพนธ์ด้านเชิงอรรถของนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏผลดังตาราง 18

ตาราง 18 ปัญหาการใช้สื่อการทำวิทยานิพนธ์ด้านการอ้างอิงแบบเชิงรทของนิสิตบัณฑิตศึกษา

ข้อความปัญหา	มก (n=4)		จดี (n=18)		มธ (n=24)		มม (n=3)		มศอ (n=8)		สจพ (n=3)		รวม (n=61)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1 หัวข้อนำอ่านแล้วยากที่จะเข้าใจและ ป้อนผิดตามได้	3.00	1.15	2.44	1.25	2.54	0.98	2.00	0.00	2.25	1.28	3.67	1.53	2.51	1.13
2 หัวข้อนำขย้ผิดเจงหนอที่จะป้อนผิดตามได้	3.00	1.15	2.39	1.24	2.50	0.93	2.00	0.00	2.13	0.64	3.67	1.53	2.46	1.06
3 ข้อถำนคณการพิมพ์เชิงรททงไม่เพนกะกัน	2.50	1.73	2.22	1.35	3.04	1.60	3.33	0.58	2.38	1.41	3.00	0.00	2.66	1.45
4 ข้อถำนคณและข้อถำนการเขียนเชิงรท ไม่ตรงกัน	2.00	1.15	2.06	1.21	2.50	0.88	2.33	0.58	1.75	0.71	3.00	1.00	2.23	1.01
5 ข้อถำนเชิงรททงไม่มีความเหลกเหลก	2.75	1.26	3.22	1.35	4.29	1.33	3.33	0.58	3.13	1.13	3.67	0.58	3.59	1.37
6 ข้อถำนออบขรททงละเอียดส์หรับการเขียน เชิงรททง เช่น ผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ครั้งพิมพ์ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์/ โรงพิมพ์ ปีพิมพ์ ฯลฯ	2.50	1.73	2.33	1.23	2.50	1.35	3.33	0.58	2.75	1.17	3.33	0.58	2.54	1.27
7 ข้อถำนถำนคณและข้อถำนการเขียน เชิงรททงสำระสิ่งเขบหรือบทคัดย่อ (Abstracts) จากฐานข้อมูลสำระรูป CD-ROM	3.50	1.73	3.44	1.20	3.71	1.57	4.00	1.00	4.38	0.52	3.00	0.00	3.64	1.34
8 ข้อถำนถำนคณและข้อถำนการเขียน เชิงรททงเอกสารที่ได้มำจาก เครื่องโทรศำว (FAX)	3.50	1.73	3.33	1.41	3.96	1.55	4.00	1.00	4.38	0.52	3.00	0.00	3.70	1.41
รวม	2.84	1.19	2.68	0.89	3.13	0.95	3.04	0.19	2.89	0.64	3.29	0.47	2.92	0.89

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่านิสิตบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ที่ใช้การอ้างอิงแบบเชิงอรรถ ประสบปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประสบปัญหาคู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนเชิงอรรถเอกสารที่ได้มาจากเครื่องโทรสาร (FAX) เป็นอันดับแรก ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) รองลงไปคือคู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนเชิงอรรถสาระสังเขปหรือบทคัดย่อ (abstracts) จากฐานข้อมูลสำเร็จรูป CD-ROM ในระดับมากเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 3.64$)

เมื่อจำแนกตามมหาวิทยาลัยพบว่านิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรประสบปัญหาเรื่องคู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนเชิงอรรถสาระสังเขปหรือบทคัดย่อ (abstracts) จากฐานข้อมูลสำเร็จรูป CD-ROM และคู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนเชิงอรรถที่ได้มาจากเครื่องโทรสารเป็นอันดับแรก ในระดับมากซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.38$) ส่วนนิสิตศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลประสบปัญหาเรื่องคู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนเชิงอรรถสาระสังเขปหรือบทคัดย่อ (abstracts) จากฐานข้อมูลสำเร็จรูป CD-ROM และคู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนเชิงอรรถที่ได้มาจากเครื่องโทรสารเป็นอันดับแรก ในระดับมากซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.00$) และนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ประสบปัญหาเรื่องคู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนเชิงอรรถสาระสังเขปหรือบทคัดย่อ (abstracts) จากฐานข้อมูลสำเร็จรูป CD-ROM และคู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนเชิงอรรถที่ได้มาจากเครื่องโทรสารเป็นอันดับแรก ในระดับมากซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.50$) ส่วนนิสิตบัณฑิตศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประสบปัญหาเรื่องคู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนเชิงอรรถสาระสังเขปหรือบทคัดย่อ (abstracts) จากฐานข้อมูลสำเร็จรูป CD-ROM เป็นอันดับแรก ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) สำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ประสบปัญหาเรื่องตัวอย่างเชิงอรรถไม่มีความหลากหลายเป็นอันดับแรก ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) สำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือประสบปัญหาเรื่องคำอธิบายอ่านแล้วยากที่จะเข้าใจและปฏิบัติตามได้ คำอธิบายไม่ชัดเจนพอที่จะปฏิบัติตามได้ และตัวอย่างเชิงอรรถไม่มีความหลากหลายเป็นอันดับแรก ในระดับมากซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.67$) สำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสบปัญหาในระดับน้อยทุกเรื่อง ($\bar{X} = 1.00$)

2.5 ค่าเฉลี่ยปัญหาการใช้คู่มือการทำวิทยานิพนธ์ด้านบรรณารักษะของนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏผลดังตาราง 19

ตาราง 19 ปัญหาการใช้คู่มือการทำวิจัยวิทยานิพนธ์ด้านบรรณานุกรมของนิสิตบัณฑิตศึกษา

รายการปัญหา	มก (n=49)		จดี (n=74)		มช (n=24)		มม (n=47)		มศว (n=22)		มศก (n=20)		สจธ (n=14)		สภพ (n=16)		รวม (n=266)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1 ค่าอธิบายการเขียนบรรณานุกรมไม่ชัดเจน พอที่จะปฏิบัติตามได้	2.49	1.19	2.49	1.11	2.33	1.27	2.34	1.15	3.27	1.49	1.80	1.11	2.50	0.94	2.94	0.57	2.49	1.18
2 การเว้นวรรคการจัดหน้าบรรณานุกรมทั้ง ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศไม่พอ แตกต่างกัน	2.33	1.39	2.32	1.05	2.21	1.02	2.21	1.14	3.91	1.31	2.45	1.32	2.71	1.20	2.94	0.93	2.49	1.25
3 ขาดคำอธิบายรายละเอียดสำหรับการเขียน บรรณานุกรม เช่น ผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์/ โรงพิมพ์ ปีพิมพ์ ฯลฯ	2.39	1.30	2.39	1.27	2.13	1.26	2.47	1.28	3.32	1.49	1.85	1.04	2.86	1.17	2.75	0.45	2.46	1.27
4 ขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียน บรรณานุกรมสำหรับสิ่งพิมพ์ที่ค่อนข้าง (Abstracts) จากฐานข้อมูลสำเนา รูป CD-ROM	3.27	1.43	3.15	1.29	3.17	1.74	3.91	1.25	4.18	1.26	3.80	1.44	3.93	1.54	3.88	0.81	3.53	1.39
5 ขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียน บรรณานุกรมเอกสารที่ได้นำจาก เครื่องโทรสาร (FAX)	3.35	1.44	3.35	1.18	3.50	1.56	3.89	1.18	4.41	1.14	4.35	1.09	3.39	1.44	4.06	0.77	3.70	1.30
6 ตัวอย่างบรรณานุกรมไม่มีความหลากหลาย	2.94	1.42	2.96	1.28	3.92	1.38	3.32	1.34	3.37	1.28	2.60	1.27	3.36	1.08	3.94	1.18	3.22	1.35
7 ขาดข้อกำหนดการเรียงบรรณานุกรมทั้ง ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ	2.41	1.34	2.77	1.27	2.13	0.99	2.60	1.30	3.36	1.79	2.25	1.29	3.29	1.20	3.19	0.83	2.68	1.33
รวม	2.74	0.98	2.78	0.91	2.77	0.94	2.96	0.88	3.74	1.10	2.73	0.65	3.22	0.98	3.38	0.47	2.94	0.94

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่าโดยส่วนรวมนิสิตบัณฑิตศึกษาทุกสถาบันส่วนใหญ่ประสบปัญหาการใช้คู่มือการทำวิทยานิพนธ์ด้านบรรณานุกรมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านิสิตบัณฑิตศึกษาประสบปัญหาเรื่องคู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนบรรณานุกรมเอกสารที่ได้มาจากเครื่องโทรสาร (FAX) ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) รองลงไปคือคู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนบรรณานุกรมสาระสิ่งเขปหรือบทคัดย่อ (abstracts) จากฐานข้อมูลสำเร็จรูป CD-ROM ในระดับมากเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 3.53$)

เมื่อจำแนกตามมหาวิทยาลัยพบว่านิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยศิลปากร และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือประสบปัญหาในเรื่องคู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนบรรณานุกรมเอกสารที่ได้มาจากเครื่องโทรสาร (FAX) เป็นอันดับแรก ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, $\bar{X} = 4.35$ และ $\bar{X} = 4.06$ ตามลำดับ) ส่วนนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประสบปัญหาในเรื่องคู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนบรรณานุกรมเอกสารที่ได้มาจากเครื่องโทรสาร (FAX) เป็นอันดับแรก ในระดับปานกลางซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.35$) สำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ประสบปัญหาเรื่องตัวอย่างบรรณานุกรมไม่มีความหลากหลายเป็นอันดับแรก ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) สำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และมหาวิทยาลัยมหิดลประสบปัญหาเรื่องคู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนบรรณานุกรมสาระสิ่งเขปหรือบทคัดย่อ (abstracts) จากฐานข้อมูลสำเร็จรูป CD-ROM เป็นอันดับแรก ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$ และ $\bar{X} = 3.91$ ตามลำดับ)

3. สาเหตุของการไม่ใช้คู่มือการทำวิทยานิพนธ์

3.1 ค่าเฉลี่ยสาเหตุของการไม่ใช้คู่มือการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏผลดังตาราง 20

ตาราง 20 สาเหตุที่นิสิตบัณฑิตศึกษาไม่ใช้คู่มือการทำปฏิญานินพนธ์

สาเหตุ	$\bar{X}$	S.D.
1 ขาดหน้าสารบัญหรือบรรณานุกรมช่วยในการค้นหาหลักเกณฑ์จากคู่มือการทำปฏิญานินพนธ์/วิทยานินพนธ์	2.35	1.22
2 บรรณานุกรมช่วยค้นหาจะไม่ละเอียดเพียงพอกับการใช้งาน	2.41	1.06
3 หลักเกณฑ์ต่างๆในคู่มือการทำปฏิญานินพนธ์/วิทยานินพนธ์จัดเรียงสับสนและไม่เป็นเอกภาพ	2.59	1.33
4 การวางเนื้อหาในเล่มไม่ชัดเจน	2.41	1.06
5 คำอธิบายไม่ชัดเจนอ่านแล้วเข้าใจยาก	2.65	1.06
6 คำอธิบายและตัวอย่างไม่สัมพันธ์กัน	2.53	1.24
7 มีปัญหาการเขียนเชิงอรรถสิ่งพิมพ์และวัสดุทัศนวัสดุ	2.41	1.06
8 เขียนรายการบรรณานุกรมไม่เป็นจึงไม่ใช้	2.06	1.25
9 มีปัญหาการเขียนบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์และวัสดุทัศนวัสดุ	2.41	1.23
รวม	2.42	0.85

จากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่านิสิตบัณฑิตศึกษาที่ไม่ใช้คู่มือการทำปฏิญานินพนธ์มีสาเหตุต่างๆในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสาเหตุในเรื่องคำอธิบายไม่ชัดเจนอ่านแล้วเข้าใจยากเป็นอันดับแรก ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.65$) รองลงไปคือหลักเกณฑ์ต่างๆในคู่มือการทำปฏิญานินพนธ์/วิทยานินพนธ์จัดเรียงสับสนและไม่เป็นเอกภาพ ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 2.59$)

3.2 ค่าเฉลี่ยการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครที่ไม่ใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์
ปรากฏผลดังตาราง 21

ตาราง 21 การตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่ไม่ใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์

รายการการตรวจสอบความสมบูรณ์ของปฏิญานิพนธ์	$\bar{X}$	S.D.
1 สอบถามผู้รับพิมพ์ปฏิญานิพนธ์	2.82	1.33
2 สอบถามเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยผู้มีหน้าที่ตรวจปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์	2.59	1.23
3 สอบถามอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์	3.24	0.97
4 สอบถามบรรณารักษ์ห้องสมุด	1.71	0.99
5 สอบถามเพื่อน	3.82	1.01
6 สอบถามนิสิตบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์	1.76	1.09
7 ดูจากปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว	4.71	0.59
8 ดูจากเอกสารต่างประเทศ	2.41	1.23
9 ดูจากหนังสือวิจัยทั่วไป	3.59	1.00
รวม	2.96	0.41

จากตาราง 21 แสดงให้เห็นว่านิสิตบัณฑิตศึกษาที่ไม่ใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ได้ใช้วิธีการต่างๆในการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของปฏิญานิพนธ์ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านิสิตบัณฑิตศึกษาใช้วิธีการดูจากปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้วเป็นอันดับแรก ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.71$) รองลงไปคือสอบถามเพื่อนในระดับมากเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 3.82$)

4. วิเคราะห์ความสอดคล้องของปัญหาการใช้คู่มือการทำวิทยานิพนธ์

จากผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของปัญหาการใช้คู่มือการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครแต่ละด้านโดยใช้เกณฑ์การพิจารณา ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 เป็นต้นไปของคำตอบในรายชื่อที่ตอบตรงกันทั้ง 8 สถาบันพบว่าไม่มีข้อใดเลยที่ทุกสถาบันมีปัญหาอยู่ในเกณฑ์ดังกล่าว จึงใคร่ขอเสนอข้อที่มีปัญหาในระดับ 3.50 เป็นต้นไปที่เป็นปัญหาของสถาบันส่วนใหญ่ตั้งแต่ 5 สถาบัน เป็นต้นไปซึ่งมีข้อที่มีปัญหาในระดับดังกล่าวปรากฏผลดังตาราง 22

ตาราง 22 ปัญหาการใช้คู่มือการทำวิทยานิพนธ์ที่สอดคล้องกันของนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร

รายการปัญหา	จำนวนสถาบัน	$\bar{X}$	S.D.
1 ขาดข้อแนะนำในการพิมพ์วิทยานิพนธ์ด้วยคอมพิวเตอร์	7	3.75	1.34
2 ขาดข้อแนะนำในการค้นข้อมูลจากคอมพิวเตอร์	5	3.86	1.28
3 ขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนบรรณานุกรม สาระสังเขปหรือบทคัดย่อ (abstracts) จากฐาน ข้อมูลสำเร็จรูป CD-ROM	5	3.94	1.26
4 ขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนบรรณานุกรม เอกสารที่ได้มาจากเครื่องโทรสาร (FAX)	5	4.00	1.22

จากตาราง 22 แสดงให้เห็นว่าข้อที่เป็นปัญหาการใช้คู่มือการทำวิทยานิพนธ์ของสถาบันส่วนใหญ่ตั้งแต่ 5 สถาบัน เป็นต้นไปในระดับสูงสุดคือเรื่องคู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนบรรณานุกรมเอกสารที่ได้มาจากเครื่องโทรสาร (FAX) ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) รองลงไปคือเรื่องคู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนบรรณานุกรมสาระสังเขปหรือบทคัดย่อ (abstracts) จากฐานข้อมูลสำเร็จรูป CD-ROM ในระดับมากเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 3.94$)

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐใน
เขตกรุงเทพมหานคร สรุปผลได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้และสาเหตุของการไม่ใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของนิสิต
บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของ
รัฐในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐใน
เขตกรุงเทพมหานครที่กำลังทำปฏิญานิพนธ์ จำนวน 391 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มกลุ่ม
ตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 ฉบับ
แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้คือ
ตอนที่ 1 สภาพการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์
ตอนที่ 2 ปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ จำแนกออกเป็น 5 ด้าน คือ
ปัญหาด้านการเตรียมและการเรียบเรียงปฏิญานิพนธ์ ปัญหาด้านส่วนประกอบปฏิญานิพนธ์
ปัญหาด้านการพิมพ์ปฏิญานิพนธ์ ปัญหาด้านการอ้างอิง และปัญหาด้านบรรณานุกรม
ตอนที่ 3 สาเหตุของการไม่ใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์
และเก็บรวบรวมส่งคืนทางไปรษณีย์เช่นเดียวกัน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม
2536 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2536 ปรากฏว่าแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 391 ฉบับ ได้รับคืนมา
283 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 72.38

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS-X คำนวณค่าสถิติ ดังนี้คือ

4.1 ค่าร้อยละเกี่ยวกับการใช้และไม่ใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์ของนิสิต-บัณฑิตศึกษา

4.2 ค่าเฉลี่ยของสภาพการใช้ (การใช้ส่วนต่างๆของคู่มือการทำปริญญานิพนธ์ การตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของปริญญานิพนธ์สำหรับกลุ่มที่ใช้) ปัญหาการใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์ในด้านต่างๆ และสาเหตุของการไม่ใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์ รวมทั้ง การตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของปริญญานิพนธ์สำหรับกลุ่มที่ไม่ใช้

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. สภาพการใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์

- 1.1 นิสิตบัณฑิตศึกษาทุกสถาบันส่วนใหญ่ใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์
- 1.2 นิสิตบัณฑิตศึกษาทุกสถาบันส่วนใหญ่ใช้ส่วนต่างๆของคู่มือในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าใช้การอ้างอิงเป็นอันดับแรก ในระดับมาก รองลงไปคือ บรรณานุกรม ในระดับมากเช่นเดียวกัน
- 1.3 นิสิตบัณฑิตศึกษาทุกสถาบันส่วนใหญ่ใช้วิธีการต่างๆตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของปริญญานิพนธ์ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าใช้วิธีการดูจากปริญญานิพนธ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้วเป็นอันดับแรก ในระดับมาก รองลงไปคือสอบถามเพื่อนในระดับปานกลาง

2. ปัญหาการใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์

- 2.1 นิสิตบัณฑิตศึกษาทุกสถาบันส่วนใหญ่ประสบปัญหาการใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์ด้านการเตรียมและการเรียบเรียงปริญญานิพนธ์ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประสบปัญหาเรื่องคู่มือขาดข้อแนะนำในการค้นข้อมูลจากคอมพิวเตอร์เป็นอันดับแรก ในระดับมาก รองลงไปคือตัวอย่างการทำโครงเรื่องปริญญานิพนธ์ฉบับร่างไม่มีความหลากหลาย ในระดับปานกลาง

2.2 นิสิตบัณฑิตศึกษาทุกสถาบันส่วนใหญ่ประสบปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ ด้านส่วนประกอบของปฏิญานิพนธ์ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประสบปัญหาเรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับส่วนประกอบปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์มีข้อปลีกย่อยมากทำให้เข้าใจยากเป็นอันดับแรก ในระดับปานกลาง รองลงไปคือเรื่องคู่มือขาดคำอธิบายหลักการเขียนบทคัดย่อปฏิญานิพนธ์ /วิทยานิพนธ์ ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

2.3 นิสิตบัณฑิตศึกษาทุกสถาบันส่วนใหญ่ประสบปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ ด้านการพิมพ์ปฏิญานิพนธ์ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประสบปัญหาเรื่องคู่มือ ขาดข้อแนะนำในการพิมพ์ปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ด้วยคอมพิวเตอร์เป็นอันดับแรก ในระดับมาก รองลงไปคือข้อกำหนดการเว้นบรรทัดการพิมพ์บทและหัวข้อต่างๆไม่เหมาะกับการพิมพ์ด้วย คอมพิวเตอร์ ในระดับปานกลาง

2.4 นิสิตบัณฑิตศึกษาทุกสถาบันโดยรวมส่วนใหญ่ใช้การอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา มากกว่าใช้การอ้างอิงแบบเชิงอรรถ ดังนั้นปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ด้านการอ้างอิงจึง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

2.4.1 นิสิตบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ ด้านการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประสบปัญหา เรื่องตัวอย่างการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาไม่มีความหลากหลายเป็นอันดับแรก ในระดับปานกลาง รองลงไปคือคำอธิบายอ่านแล้วยากที่จะเข้าใจและปฏิบัติตามได้ ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

2.4.2 นิสิตบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ ด้านการอ้างอิงแบบเชิงอรรถในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประสบปัญหาเรื่อง คู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนเชิงอรรถเอกสารที่ได้มาจากเครื่องโทรสาร (FAX) เป็นอันดับแรก ในระดับมาก รองลงไปคือคู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนเชิงอรรถ สาระสังเขปหรือบทคัดย่อ (Abstracts) จากฐานข้อมูลสำเร็จรูป CD-ROM ในระดับมากเช่น เดียวกัน

2.5 นิสิตบัณฑิตศึกษาทุกสถาบันส่วนใหญ่ประสบปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ ด้านบรรณานุกรมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประสบปัญหาเรื่องคู่มือขาด ข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนบรรณานุกรมเอกสารที่ได้มาจากเครื่องโทรสาร (FAX) ในระดับ มาก รองลงไปคือคู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนบรรณานุกรมสาระสังเขปหรือบทคัดย่อ (abstracts) จากฐานข้อมูลสำเร็จรูป CD-ROM ในระดับมากเช่นเดียวกัน

3. สาเหตุของการไม่ใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์

3.1 นิสิตบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ที่ไม่ใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์มีสาเหตุต่างๆในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสาเหตุเนื่องจากคำอธิบายไม่ชัดเจนอ่านแล้วเข้าใจยาก เป็นอันดับแรก ในระดับปานกลาง รองลงไปคือหลักเกณฑ์ต่างๆในคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์จัดเรียงสับสนและไม่เป็นเอกภาพ ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

3.2 นิสิตบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ที่ไม่ใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ใช้วิธีการต่างๆตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของปฏิญานิพนธ์ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าใช้วิธีการดูจากปฏิญานิพนธ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้วเป็นอันดับแรก ในระดับมาก รองลงไปคือสอบถามเพื่อน ในระดับมากเช่นเดียวกัน

4. วิเคราะห์ความสอดคล้องของปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ จากผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครแต่ละด้านโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ยในระดับ 3.50 เป็นต้นไปของคำตอบในรายข้อที่ตอบตรงกันทั้ง 8 มหาวิทยาลัยพบว่าไม่มีข้อใดที่ทุกสถาบันมีปัญหาอยู่ในเกณฑ์ดังกล่าว

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยนี้พบข้อที่น่าสนใจหลายประการดังนี้

1. จากการศึกษาสภาพการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์พบว่านิสิตบัณฑิตศึกษาทุกสถาบันส่วนใหญ่ใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ และมีการใช้ในส่วนของการอ้างอิงเป็นอันดับแรกในระดับมาก เหตุที่เป็นดังนี้อาจจะเนื่องมาจากวิธีการเขียนการอ้างอิงมีหลักเกณฑ์ต่างๆมากมายไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการเขียนชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์ ตลอดจนเรื่องของการพิมพ์ การเว้นระยะ การใช้เครื่องหมายวรรคตอนต่างๆ ฉะนั้นนิสิตบัณฑิตศึกษาจึงไม่สามารถจดจำรายละเอียดได้ทั้งหมด ทำให้มีความจำเป็นต้องใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ในด้านนี้กันมาก ทั้งนี้เพื่อป้องกันการผิดพลาดในเรื่องดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกุสุมา สายสนิท (2533 : 3) ที่พบว่านิสิตบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่เขียนเอกสารอ้างอิงผิดพลาดมากเป็นอันดับแรก (ร้อยละ 95.31) และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญชม ศรีสะอาด (2533 : 9) ในชั้นกิจกรรมการตรวจสอบความถูกต้องของการอ้างอิงพบว่าปฏิญานิพนธ์มักพบส่วนที่ผิดพลาดจากความเป็นจริงในเรื่องของการอ้างอิง คือ การอ้างอิงกับบรรณานุกรมไม่ตรงกัน รายการอ้างอิงไม่มีในบรรณานุกรม สารที่อ้างอิงไม่ถูกต้อง (ไม่ตรงกับต้นฉบับ) และการเขียน

บรรณานุกรมไม่ถูกต้อง ความไม่ถูกต้องเหล่านี้ทำให้คุณค่าของปริญญาณิพนธ์นั้นมีความลดลง ซึ่งสาเหตุที่ทำให้เกิดความผิดพลาดนั้นมักมาจากการอ้างอิงต่อกันมา โดยผู้วิจัยไม่ได้ศึกษาจากต้นฉบับจริงแต่จะคัดลอกการอ้างอิงมาอีกต่อหนึ่ง และเกิดจากการพิมพ์ผิดโดยที่ผู้วิจัยไม่ได้ตรวจสอบหรือตรวจสอบแต่ไม่แม่นยำพอทำให้เกิดส่วนผิดพลาดขึ้นโดยที่ผู้วิจัยไม่ทราบ

2. ในเรื่องของการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของปริญญาณิพนธ์พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาทั้งกลุ่มที่ใช้และไม่ใช้คู่มือการทำปริญญาณิพนธ์ได้ใช้วิธีการดูจากปริญญาณิพนธ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้วเป็นอันดับแรก ในระดับมากถึง 2 กลุ่ม เหตุที่เป็นดังนี้อาจจะเนื่องมาจากการดูปริญญาณิพนธ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้วสะดวก และง่ายกว่าการดูจากคู่มือการทำปริญญาณิพนธ์ เพราะนิสิตบัณฑิตศึกษาเชื่อว่าปริญญาณิพนธ์ที่ได้รับการรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัยนั้นย่อมถูกต้องตรงตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ในคู่มือ อีกทั้งยังมีตัวอย่างที่ชัดเจนและตรงความต้องการใช้งานอีกด้วย แต่จะมีปัญหาในเรื่องความถูกต้องบางอย่างเช่น เนื้อหาสาระที่นำมาอ้างอิงผิดไปจากต้นฉบับจริง การพิมพ์ข้อความผิดโดยที่ผู้วิจัยไม่ได้ตรวจสอบหรือตรวจสอบไม่แม่นยำพอ ตลอดจนการคัดลอกรายการอ้างอิง และบรรณานุกรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกุสุมา สายสนิก (2533 : 75) ที่พบว่าเมื่อนิสิตบัณฑิตศึกษาประสบปัญหาในการใช้คู่มือการทำปริญญาณิพนธ์ได้ใช้วิธีการแก้ไขโดยการศึกษาจากปริญญาณิพนธ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

3. ปัญหาการใช้คู่มือการทำปริญญาณิพนธ์ในด้านต่างๆพบว่า

ด้านการเตรียมและการเรียบเรียงปริญญาณิพนธ์ จากการศึกษาพบว่านิสิตบัณฑิตศึกษาทุกสถาบันส่วนใหญ่ประสบปัญหาเรื่องคู่มือขาดข้อแนะนำในการค้นข้อมูลจากคอมพิวเตอร์เป็นอันดับแรก ในระดับมาก เหตุที่เป็นดังนี้อาจจะเนื่องมาจากในปัจจุบันห้องสมุดได้มีการนำเอาคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้จัดเก็บสารนิเทศในรูปของคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า ฐานข้อมูล (database) แทนสิ่งพิมพ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นฐานข้อมูลสำเร็จรูป เช่น DAO, ERIC, Physlit ฯลฯ หรือฐานข้อมูลที่ห้องสมุดได้จัดทำขึ้นเองก็ตาม ซึ่งสะดวกกว่าการใช้ตัวเล่มจริงและง่ายต่อการสืบค้นสารนิเทศ รวมทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้ใช้บริการสามารถสืบค้นสารนิเทศที่ต้องการได้ นับว่ามีประโยชน์อย่างมากต่อผู้วิจัยในการแสวงหาความรู้ การใช้รายการเอกสารอ้างอิงจากฐานข้อมูลทำให้ผู้ให้บริการสามารถตรวจสอบสารนิเทศทางบรรณานุกรม รายการอ้างอิงที่เกี่ยวข้องและสาระสังเขปหรือบทคัดย่อหรือเรื่องย่อของงานวิจัยได้จากแหล่งข้อมูลต่างๆนี้พร้อมทั้ง ห้องสมุดจึงได้จัดบริการนี้ขึ้น ผู้ใช้บริการสามารถเลือกใช้ฐานข้อมูลให้เหมาะสมกับหัวข้อที่ตนเองต้องการได้ (Marius and Wiener. 1988 : 545) โดยที่บรรณารักษ์จะคอยช่วยเหลือในเรื่องการคัดเลือกฐานข้อมูลที่เหมาะสมหรืออาจดำเนินการสืบค้นสารนิเทศให้ การใช้ฐานข้อมูลแต่ละฐานนั้นขึ้นอยู่กับบริการที่มีให้รวมทั้งลักษณะสารนิเทศที่ผู้ใช้ต้องการ ทั้งนี้บัณฑิตวิทยาลัยอาจ

จะเห็นว่าห้องสมุดได้จัดบริการทางด้านนี้ขึ้น ประกอบกับฐานข้อมูลเป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่จึงยังไม่ได้บรรลุเนื้อหาเรื่องดังกล่าวไว้ในคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ ทำให้บัณฑิตศึกษาประสบปัญหาในเรื่องการใช้ฐานข้อมูลสำเร็จรูปที่มาจากต่างประเทศ และเรื่องการสืบค้นสารนิเทศ แต่ถ้าสามารถบรรลุเนื้อหาในเรื่องดังกล่าวได้ก็นับว่าจะประโยชน์อย่างมากต่อบัณฑิตศึกษาในการที่จะได้รับทราบถึงแหล่งที่ใช้สืบค้นสารนิเทศด้วยคอมพิวเตอร์

ด้านการพิมพ์ปฏิญานิพนธ์ จากการศึกษาพบว่าบัณฑิตศึกษาทุกสถาบันส่วนใหญ่ประสบปัญหาการเรื่องคู่มือขาดข้อแนะนำในการพิมพ์ปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ด้วยคอมพิวเตอร์เป็นอันดับแรก ในระดับมาก เหตุที่เป็นดังนี้อาจจะเนื่องจากในปัจจุบันได้มีการจัดพิมพ์เอกสารด้วยคอมพิวเตอร์มากกว่าการพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์ดีดธรรมดา เพราะการใช้คอมพิวเตอร์พิมพ์เอกสารนั้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าการใช้เครื่องพิมพ์ดีดในทุกๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านความเร็ว ความสะดวก ความทันสมัย และความสวยงาม ถึงแม้ว่าคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ในหลายมหาวิทยาลัยจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขคู่มือมาแล้วหลายครั้ง แต่ก็ยังไม่มีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องดังกล่าวให้สอดคล้องกับการพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์ แม้บางแห่งได้มีการปรับปรุงแก้ไขคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ให้มีทางเลือกในการใช้เครื่องพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์แล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่ครบถ้วน

ด้านการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา จากการศึกษาพบว่าบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาเรื่องตัวอย่างการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาไม่มีความหลากหลายเป็นอันดับแรก ในระดับปานกลาง เหตุที่เป็นดังนี้อาจจะเนื่องจากในปัจจุบันได้มีการบันทึกสารนิเทศลงในสื่อต่างๆ มากมายเช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน สื่อคอมพิวเตอร์ สื่อบุคคล เป็นต้น สื่อบันทึกสารนิเทศดังกล่าวข้างต้นยังสามารถจำแนกออกได้ในลักษณะต่างๆอีกมากมาย และมีความหลากหลายในเรื่องรูปแบบ ตลอดจนการผลิตที่เพิ่มมากขึ้นในทุกๆปี ซึ่งบัณฑิตศึกษาได้นำสื่อบันทึกสารนิเทศในรูปแบบลักษณะที่แตกต่างกันมาใช้อ้างอิงประกอบการทำปฏิญานิพนธ์ จึงเป็นเหตุให้บัณฑิตศึกษาประสบปัญหาในเรื่องดังกล่าวมาก เพราะไม่ทราบว่า จะเขียนอ้างอิงอย่างไรจึงจะถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ประกอบกับคู่มือยังไม่สามารถปรับปรุงแก้ไขการเขียนการอ้างอิงรูปแบบของสื่อบันทึกสารนิเทศต่างๆได้ทัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกุสุมา สายสนธิ (2533 : 73) ที่พบว่าคู่มือขาดตัวอย่างตามความต้องการใช้งาน ตัวอย่างการเขียนเอกสารไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมเอกสารทุกประเภทที่นิสิตใช้ในการอ้างอิง

ด้านการอ้างอิงแบบเชิงอรรถ จากการศึกษาพบว่านิสิตบัณฑิตศึกษาทุกสถาบัน ส่วนใหญ่ประสบปัญหาเรื่องคู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนเชิงอรรถเอกสารที่ได้มาจาก เครื่องโทรสาร (FAX) ในระดับมาก เหตุที่เป็นดังนี้อาจจะเนื่องมาจากในปัจจุบันได้มีการนำ เครื่องโทรสารหรือแฟกซ์ เข้ามาใช้ในการรับ-ส่งสารนิเทศให้แกกันและกันในระยะทางไกลหรือ ต้องการเร่งด่วน และฉับไวแทนการรับ-ส่งสารนิเทศทางไปรษณีย์เช่นเดิม ซึ่งให้ความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง และชัดเจนมากที่สุด รวมทั้งยังประหยัดเวลาอีกด้วย อีกทั้งยังมีลักษณะ เหมือนกับการถ่ายสำเนาเอกสาร ผู้รับปลายทางจะได้รับเอกสารที่ชัดเจนเหมือนต้นฉบับของผู้ฝากส่งทุกประการ สารนิเทศที่ส่งนั้นสามารถรับ-ส่งได้ทุกภาษาและทุกประเภทเช่น เอกสาร พิมพ์หรือเขียน สัญลักษณ์ แบบแปลน ลายเส้น กราฟ ตาราง แผนภูมิ แผนภาพ แผนผัง ภาพวาด ลายเซ็น เป็นต้น (ชานาญ ชาวเกียรติพงศ์, 2532 : 512) นับว่าเป็นเทคโนโลยีที่อำนวยความสะดวกในด้านการสื่อสาร การถ่ายทอดสารนิเทศในรูปของวัสดุตัวเขียนด้วยระบบ อิเล็กทรอนิกส์ และยังช่วยให้การสื่อความหมายถูกต้องอีกด้วย นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็น หลักฐานอ้างอิงได้อีกด้วย (บุษกร ธนสมบูรณ์กิจ, 2532 : 35) ซึ่งหลักฐานที่ได้จากแฟกซ์นี้ นับว่าเป็นประโยชน์อย่างมาก จึงเป็นเหตุให้นิสิตบัณฑิตศึกษาประสบปัญหาในเรื่องการเขียน รายงานอ้างอิงว่าควรจะเขียนอย่างไรจึงจะถูกต้องตรงตามหลักเกณฑ์ อีกทั้งยังไม่มีคู่มือเล่มใด ที่กล่าวถึงหลักเกณฑ์การอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาที่ได้มาจากเทคโนโลยีสารนิเทศทำให้ตัวอย่าง ไม่มีความหลากหลายต่อการนำไปใช้ประโยชน์ตามความต้องการใช้งานในการทำปริญญานิพนธ์ โดยเฉพาะในเรื่องของการเขียนเชิงอรรถ ทั้งนี้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์ควรมีการปรับปรุงแก้ไข ให้ทันต่อเหตุการณ์ และรองรับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารนิเทศที่เกิดขึ้นในระยะเวลาอัน รวดเร็ว เพื่อให้บัณฑิตศึกษาได้ใช้ประโยชน์จากคู่มืออย่างคุ้มค่า และตรงกับความต้องการ ในการนำไปใช้

ด้านบรรณานุกรม จากการศึกษาพบว่านิสิตบัณฑิตศึกษาทุกสถาบันส่วนใหญ่ประสบ ปัญหาเรื่องคู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนบรรณานุกรมเอกสารที่ได้มาจากเครื่อง โทรสาร (FAX) ในระดับมาก เหตุที่เป็นดังนี้อาจจะเนื่องมาจากสาเหตุในเรื่องเดียวกันกับ การอ้างอิงแบบเชิงอรรถที่ตั้งที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งในการเขียนเชิงอรรถและบรรณานุกรม มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันจะแตกต่างกันตรงรายละเอียดปลีกย่อยเช่น การเว้นระยะในบรรทัดแรก การเขียนชื่อผู้แต่ง เป็นต้น การเขียนบรรณานุกรมก็เช่นเดียวกันคู่มือการทำปริญญานิพนธ์ควรมี การปรับปรุงแก้ไขให้ทันต่อเหตุการณ์ และรองรับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารนิเทศที่เกิดขึ้น ในระยะเวลาอันรวดเร็ว เพื่อให้บัณฑิตศึกษาได้ใช้ประโยชน์จากคู่มืออย่างคุ้มค่า และตรงกับ ความต้องการในการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย

1. ควรปรับปรุงเนื้อหาคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ในเรื่องต่างๆ ดังนี้คือ
  - 1.1 ควรเพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องการค้นข้อมูลจากเทคโนโลยีสมัยใหม่ลงในคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ เช่น การค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลสำเร็จรูป CD-ROM หรือฐานข้อมูลที่ห้องสมุดจัดทำขึ้น เพราะข้อมูลที่ได้จากฐานข้อมูลนั้นเป็นประโยชน์อย่างมากในการเรียบเรียงปฏิญานิพนธ์
  - 1.2 ควรปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับเรื่องของการพิมพ์ปฏิญานิพนธ์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการเว้นระยะการพิมพ์
  - 1.3 ควรปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับเรื่องของภาษาที่ใช้ในการอธิบายให้เข้าใจง่าย
  - 1.4 ควรปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับเรื่องการอ้างอิงและการเขียนบรรณานุกรมให้ทันต่อเหตุการณ์ และเพื่อรองรับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น การอ้างอิงหรือการเขียนบรรณานุกรมเอกสารที่ได้จากสารสิ่งเขปหรือบทคัดย่อจากฐานข้อมูลต่างๆ รวมทั้งเอกสารที่ได้มาจากเครื่องโทรสารหรือแฟกซ์ เป็นต้น
  - 1.5 ควรปรับปรุงแก้ไขในเรื่องของตัวอย่างต่างๆ ให้มีความหลากหลาย และมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น
2. บัณฑิตวิทยาลัยควรหาทางส่งเสริมให้นิสิตบัณฑิตศึกษามีการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ในขณะที่ทำรายงานหรือปฏิญานิพนธ์ให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการตรวจสอบความถูกต้องของรายงานหรือปฏิญานิพนธ์ด้วยตนเองจากคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ เพื่อให้เกิดความชำนาญในเรื่องต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการอ้างอิงและการเขียนบรรณานุกรม รวมถึงอาจารย์ผู้ซึ่งมีส่วนช่วยให้คำปรึกษาแก่นิสิตบัณฑิตศึกษาในเรื่องของการทำปฏิญานิพนธ์
3. บัณฑิตวิทยาลัยควรหามาตรการหรือวิธีการในการตรวจสอบปฏิญานิพนธ์อย่างถูกต้องจริงๆ ทั้งนี้เพื่อไม่ให้มีการนำเอาปฏิญานิพนธ์ไปใช้อย่างผิดๆ ซึ่งอาจขอความร่วมมือจากอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ หรือบรรณารักษ์ห้องสมุดให้เป็นผู้ตรวจสอบในเรื่องของการอ้างอิงและบรรณานุกรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาการจัดทำคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์จำแนกตามสาขาการศึกษา และสาขาวิชา เช่น คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์สายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์สายวิทยาศาสตร์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาวิชาที่ใช้หลักฐานต่างๆอ้างอิงไม่เหมือนกับการอ้างอิงทางสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เช่น สาขาวิชาประวัติศาสตร์ สาขาวิชาโบราณคดี เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กุสุมา สายสนิก. รายงานการวิจัยเรื่องข้อผิดพลาดในการเขียนวิทยานิพนธ์ และความคิดเห็นที่มีต่อคู่มือและแบบฟอร์มวิทยานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533.
เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย. คู่มือวิทยานิพนธ์ สายวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534.
- . คู่มือวิทยานิพนธ์ สายวิทยาศาสตร์สังคม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527.
- คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2518.
- จรินทร์ เทศวานิช. "การทำรายงานผลการวิจัย," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาสถิติประยุกต์และวิธีการวิจัย. หน้า 607-663. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2529.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คู่มือการพิมพ์วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ชานาญ เขียวกัทธิพงศ์. "เทคโนโลยีการสื่อสารกับงานสารนิเทศ," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการสื่อสาร. หน้า 479-536. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.
- ชินวุธ สุนทรสีมะ. หลักและวิธีการทำวิทยานิพนธ์ รายงานประจำภาค และเอกสารวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ไทชวัฒนาพานิช, 2529.
- เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, สถาบัน. คู่มือการเขียนและพิมพ์วิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา.
กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี, 2532.
- เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, สถาบัน. คู่มือการจัดทำวิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ, 2533.
- ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย. คู่มือการพิมพ์วิทยานิพนธ์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.
- บุญชม ศรีสะอาด. รูปแบบการควบคุมวิทยานิพนธ์. มหาสารคาม : โครงการสถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2533.

- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. คู่มือการวิจัย : การเขียนรายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์.
พิมพ์ครั้งที่ 4. นครปฐม : ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2532.
- บุษกร ธนสมบัติกิจ. "เจาะเรื่องโทรสาร," คอมพิวเตอร์. 16 (87) : 35-40 ;
สิงหาคม 2532.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2531.
- มหาวิทยาลัย, ทบวง. ประกาศทบวงมหาวิทยาลัยเรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
พ.ศ. 2533. ลงวันที่ 1 มิถุนายน 2533.
- มหิดล, มหาวิทยาลัย. คู่มือวิทยานิพนธ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2532.
- ยุพดี จารุกทรัพย์. การใช้วิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์ของผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย.
วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. ถ่ายเอกสาร.
- ยุพา มานะจิตต์. "การหาค่าสถิติพื้นฐาน," ใน เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาการศึกษาวิจัย
ในโครงการอบรมวิจัยเชิงปฏิบัติการ. หน้า 1-25. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- วัลลภ สวัสดิวัลลภ. บทเรียนสำเร็จรูปปฏิบัติการค้นคว้า และเขียนรายงานแบบขั้นบันได.
กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2533.
- วิจิตร ศรีสอาน. "ลักษณะทั่วไป และโครงสร้างในการจัดบัณฑิตศึกษา," วารสารรามคำแหง.
6 (3) : 15-30 ; กรกฎาคม 2522.
- ศรีนครินทรวิโรฒ, มหาวิทยาลัย. คู่มือการเขียนบทนิพนธ์ (รายงาน ภาคนิพนธ์ และ
ปริญญาานิพนธ์). พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2534.
- ศิลปากร, มหาวิทยาลัย. คู่มือการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2533.
- สมพงษ์ เกษมสิน. ข้อแนะนำในการเขียนรายงาน ภาคนิพนธ์ และวิทยานิพนธ์.
พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ :
ภาพพิมพ์, 2534.

- สุบรรณ พันธุ์วิเศษ และชัยวัฒน์ ปัญจพงศ์. ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, ม.ป.ป.
- สุรเดช พันธุ์วิเศษ. การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียนในประเทศไทย พุทธศักราช 2519 ถึง 2529. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิทย์ อารีกุล. หลักการวิจัย และการเสนอผลงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2524.
- เสริมศรี เจริญผล. การวิจัยและบรรณานุกรม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2524.
- American Psychological Association. Publication Manual of the Psychological Association. 3rd ed. Washington, D.C. : American Psychological Association, 1983.
- Ary, Donald, Lucy Cheser Jacobs and Asghar Razavieh. Introduction to Research in Education. 4th ed. Fort Worth : Holt, Rinehart and Winston, 1990.
- Best, John W. and James V. Kahn. Research in Education. 6th ed. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall, 1989.
- Borg, Walter R. and Meredith Damien Gall. Educational Research : an Introduction. 5th ed. New York : Longman, 1989.
- Good, C.V. and W.R. Merkel. Dictionary of Education : Prepared Under the Auspices of Phi Delta Kapp. 3rd ed. New York : McGraw-Hill, 1973.
- Heffernan, James A.W. and John E. Lincoln. Writing : a College Handbook. 2nd ed. New York : Norton, 1986.
- Hubbuck, Susan M. Writing Research Papers Across the Curriculum. 3rd ed. Fort Worth : Harcourt Brace Javanovich College Publishers, 1992.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Educational and Psychological Measurement. 30 (3) : 607-610 ; Autumn 1970.
- Mahmond, Shah. Research & Writing : a Complete Guide & Handbook. White Hall, Va. : Betterway Publications, 1992.
- Marius, Richard and Harvey S. Wiener. The McGraw-Hill College Handbook. 2nd ed. New York : McGraw-Hill, 1988.

- Mauch, James E. and Jack W. Brich. Guide to the Successful Thesis and Dissertation : Conception to Publication : a Handbook for Students and Faculty. 2nd ed. New York : Marcel Dekker, 1989.
- Memering, Dean. The Prentice Hall Guide to Research Writing. 2nd ed. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall, 1989.
- Turabian, Kate L. A Manual for Writers of Term Papers, Theses, and Dissertations. 5th ed. Chicago : The University of Chicago Press, 1987.
- Wilkinson, Antoinette Miele. The Scientist's Handbook for Writing Papers and Dissertations. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall, 1991.
- Winkler, Anthony C. and Jo Ray McCuen. Writing the Research Paper : a Handbook. 3th ed. San Diego : Harcourt Brace Jovanovich, Publishers, 1989.

ภาคผนวก

ครุฑ

ที่ ทม 1007/

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

มิถุนายน 2536

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายฤทธิชัย เตชะมัทธนันท์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
นิสิตผู้ที่มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
ปฏิญานินพนธ์เรื่อง ปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานินพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐ
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

พศ. สุวัฒน์ ส่องแสงจันทร์ ประธาน

อ. นงนารถ ชัยรัตน์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ รายชื่อและที่อยู่ของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่กำลังทำปฏิญานินพนธ์
ในปี พ.ศ. 2532-3535 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปฏิญานินพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใดๆที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

1 กรกฎาคม 2536

เรื่อง ขอลงความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน นิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. แบบสอบถาม
  2. ซองบรรจุแบบสอบถามส่งคืนพร้อมดวงตราไปรษณีย์

ข้าพเจ้า นายฤทธิชัย เตชะมัทธนันท์ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิจัยเรื่องปัญหา การใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร

งานวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยในการปรับปรุงคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ เพื่อให้ นิสิตบัณฑิตศึกษาใช้ประกอบการทำปฏิญานิพนธ์ และนั่นคำตอบของท่านจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการปรับปรุงคู่มือดังกล่าว และจะไม่ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อตัวท่านหรือสถาบันของท่านแต่ประการใด

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถาม และหากเป็นไปได้โปรดส่งคืนให้กับข้าพเจ้าภายในวันที่ 30 กรกฎาคม 2536 จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอบขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายฤทธิชัย เตชะมัทธนันท์)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

แบบสอบถาม

เรื่อง

ปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐ
ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. รายละเอียดของแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ ประกอบด้วยสภาพการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ ระดับความมากน้อยของการใช้ในส่วนต่างๆของคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ รวมทั้งวิธีการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ ซึ่งจำแนกปัญหาออกเป็น 5 ด้าน คือ ปัญหาด้านการเตรียมและการเรียบเรียงปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ ปัญหาด้านส่วนประกอบของปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ ปัญหาด้านการพิมพ์ปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ ปัญหาด้านการอ้างอิง และปัญหาด้านบรรณานุกรม

ปัญหาด้านการเรียบเรียงปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ หมายถึง ความไม่สะดวก อุปสรรค ข้อสงสัยหรือข้อขัดข้องต่างๆที่ผู้ใช้ประสบอยู่เกี่ยวกับคำอธิบาย รูปแบบและตัวอย่างในการเลือกเรื่อง การใช้ห้องสมุด การอ่านเพื่อการค้นคว้ารวบรวม การทำโครงเรื่องฉบับร่าง การบันทึกข้อความและการทำบรรณานุกรม การจัดเรียงบัตรบันทึก การวินิจฉัยคุณค่าวัสดุต่างๆ สำหรับการค้นคว้า การทำปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ฉบับร่าง การตรวจและการแก้ไขปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ฉบับร่าง การทำปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ขั้นสุดท้าย และการทำบรรณานุกรมขั้นสุดท้าย

ปัญหาด้านส่วนประกอบของปริศยานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ หมายถึง ความไม่สะดวก อุปสรรค ข้อสงสัยหรือข้อขัดข้องต่างๆที่ผู้ใช้ประสบอยู่เกี่ยวกับคำอธิบาย รูปแบบและตัวอย่างเกี่ยวกับ ส่วนต่างๆที่ประกอบขึ้นเป็นปริศยานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ แบ่งเป็น 3 ส่วนใหญ่ๆคือ (1) ส่วนประกอบ ตอนต้น เช่น หน้าปก ในรองปก หน้าปกใน บทคัดย่อ สารบัญต่างๆ หน้าคำขอบคุณ (2) ส่วนประกอบเนื้อหา เช่น กุญแจหลังหรือความเป็นมาของงานวิจัย วรรณกรรมหรือเอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปผลและข้อเสนอแนะ (3) ส่วนประกอบตอนท้าย เช่น บรรณานุกรม ภาคผนวก ประวัติผู้วิจัย

ปัญหาด้านการพิมพ์ปริศยานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ หมายถึง ความไม่สะดวก อุปสรรค ข้อสงสัยหรือข้อขัดข้องต่างๆที่ผู้ใช้ประสบอยู่เกี่ยวกับคำอธิบาย รูปแบบและตัวอย่างเกี่ยวกับ กระดาษที่ใช้ในการพิมพ์ ตัวอักษรที่ใช้ในการพิมพ์ การทำสำเนาปริศยานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ การวางรูปหน้าในการพิมพ์ การเว้นระยะในการพิมพ์ การลำดับหน้า การแบ่งบทและหัวข้อ ต่างๆในบท การพิมพ์ตารางหรือภาพประกอบ

ปัญหาด้านการอ้างอิง หมายถึง ความไม่สะดวก อุปสรรค ข้อสงสัยหรือข้อขัดข้องต่างๆที่ผู้ใช้ประสบอยู่เกี่ยวกับคำอธิบาย รูปแบบและตัวอย่างเกี่ยวกับการบันทึกที่มาของข้อความที่ยกมา กล่าวอ้างหรืออ้างอิงในปริศยานิพนธ์/วิทยานิพนธ์โดยการสรุปความหรือถอดความ ซึ่งมีรูปแบบที่ใช้ในการอ้างอิงแตกต่างกันตามที่มหาวิทยาลัยนั้นๆกำหนด ได้แก่การอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา ระบบหมายเลข เช่น พันธ์ หันนาคินทร์(1) กล่าวว่า ฯลฯ การอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา ระบบนาม-ปี เช่น พันธ์ หันนาคินทร์ (2530 : 12) กล่าวว่า ฯลฯ และเชิงอรรถ เป็นต้น

ปัญหาด้านบรรณานุกรม หมายถึง ความไม่สะดวก อุปสรรค ข้อสงสัยหรือข้อขัดข้องต่างๆที่ผู้ใช้ประสบอยู่เกี่ยวกับคำอธิบาย รูปแบบและตัวอย่างเกี่ยวกับการลงรายการหลักฐานการอ้างอิง ที่สำคัญและจำเป็นในอันที่จะเอื้อประโยชน์แก่ผู้อ่านที่ประสงค์จะค้นคว้าเพิ่มเติมจากหลักฐานดังกล่าว

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสาเหตุของการไม่ใช้คู่มือการทำปริศยานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ ประกอบด้วยสาเหตุของการไม่ใช้คู่มือการทำปริศยานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ วิธีการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของปริศยานิพนธ์/วิทยานิพนธ์

2. การตอบแบบสอบถาม

โปรดเขียนเครื่องหมาย ↓ ลงใน ( ) หน้าคำตอบที่ท่านเลือก หรือ ในช่องว่างของแต่ละข้อที่มีเครื่องหมายตรงกับคำตอบที่ท่านต้องการ

- 5 หมายถึง ข้อที่เป็นการใช้ ปัญหาและการแก้ปัญหาในระดับมากที่สุด
  - 4 หมายถึง ข้อที่เป็นการใช้ ปัญหาและการแก้ปัญหาในระดับมาก
  - 3 หมายถึง ข้อที่เป็นการใช้ ปัญหาและการแก้ปัญหาในระดับปานกลาง
  - 2 หมายถึง ข้อที่เป็นการใช้ ปัญหาและการแก้ปัญหาในระดับน้อย
  - 1 หมายถึง ข้อที่เป็นการใช้ ปัญหาและการแก้ปัญหาในระดับน้อยที่สุดหรือไม่มีปัญหาเลย
3. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ คำตอบและความคิดเห็นของท่านมีประโยชน์อย่างมากต่อการวิจัยครั้งนี้

**โปรดใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์
ประกอบการตอบแบบสอบถามด้วย**

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

ตอนที่ 1 สภาพการใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์

1. ในการเรียบเรียงปริญญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ท่านใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์หรือไม่
- ( ) ใช่
- ( ) ไม่ใช่เลย

ถ้า ใช่ โปรดตอบข้อ 2, ข้อ 3 และ ตอนที่ 2

ถ้า ไม่ใช่เลย โปรดข้ามไปตอบคำถาม ตอนที่ 3

2. ท่านใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ในส่วนต่างๆเหล่านี้มากน้อยเพียงใด

รายการ	ระดับของการใช้				
	5	4	3	2	1
1 การเตรียมและการเรียบเรียงปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์.....	...	...	...	...	...
2 ส่วนประกอบของปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์.....	...	...	...	...	...
3 การพิมพ์ปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์.....	...	...	...	...	...
4 การอ้างอิง.....	...	...	...	...	...
5 บรรณานุกรม.....	...	...	...	...	...
6 อื่นๆ (โปรดระบุ).....	...	...	...	...	...

3. ท่านสามารถตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของปฏิญานินพนธ์ด้วยวิธีการต่อไปนี้
ในระดับอย่างน้อยเพียงใด

รายการแก้ปัญหา	ระดับของวิธีการแก้ปัญหา				
	5	4	3	2	1
1 สอบถามผู้รับพิมพ์ปฏิญานินพนธ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
2 สอบถามเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยผู้มีหน้าที่ตรวจปฏิญานินพนธ์/ วิทยานินพนธ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
3 สอบถามอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิญานินพนธ์/วิทยานินพนธ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
4 สอบถามบรรณารักษ์ห้องสมุด.....	.....	.....	.....	.....	.....
5 สอบถามเพื่อน.....	.....	.....	.....	.....	.....
6 สอบถามนิสิตบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์.....	.....	.....	.....	.....	.....
7 ดูจากปฏิญานินพนธ์/วิทยานินพนธ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว.....	.....	.....	.....	.....	.....
8 ดูจากเอกสารต่างประเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
9 ดูจากหนังสือวิจัยทั่วไป.....	.....	.....	.....	.....	.....
10 อื่นๆโปรดระบุ.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 2 ปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์

1. ด้านการเตรียมและการเรียบเรียงปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์

รายการปัญหา	ระดับของปัญหาการใช้				
	5	4	3	2	1
1 คำอธิบายอ่านแล้วเข้าใจจากที่จะปฏิบัติตาม.....	.....	.....	.....	.....	.....
2 ขาดข้อแนะนำเกี่ยวกับแหล่งที่มาของปัญหาในการทำปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
3 ขาดข้อแนะนำเกี่ยวกับการกำหนดปัญหาในการทำปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
4 ขาดข้อแนะนำเกี่ยวกับการกำหนดประชากรและ/หรือกลุ่มตัวอย่างในการทำปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
5 ขาดข้อแนะนำและตัวอย่างการใช้บัตรรายการเพื่อการค้นคว้ารวบรวมข้อมูล.....	.....	.....	.....	.....	.....
6 ขาดข้อแนะนำวิธีการใช้หนังสืออ้างอิงทั่วไปและหนังสืออ้างอิงเฉพาะสาขาวิชา.....	.....	.....	.....	.....	.....
7 ขาดข้อแนะนำวิธีการใช้บรรณานุกรมทั่วไปและบรรณานุกรมเฉพาะสาขาวิชา.....	.....	.....	.....	.....	.....
8 ขาดข้อแนะนำในการค้นข้อมูลจากคอมพิวเตอร์.....	.....	.....	.....	.....	.....
9 ขาดข้อแนะนำวิธีการบันทึกข้อความจากสิ่งพิมพ์เพื่อการจดโน้ตหรือสรุปความ.....	.....	.....	.....	.....	.....
10 ขาดข้อแนะนำในการทำโครงเรื่องปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ฉบับร่าง.....	.....	.....	.....	.....	.....
11 ข้อกำหนดและตัวอย่างการทำโครงเรื่องฉบับร่างไม่ชัดเจนพอที่จะปฏิบัติตามได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
12 ตัวอย่างการทำโครงเรื่องฉบับร่างไม่มีความหลากหลาย.....	.....	.....	.....	.....	.....

2. ด้านส่วนประกอบของปฏิญานินพนธ์/วิทยานินพนธ์

รายการปัญหา	ระดับของปัญหาการใช้				
	5	4	3	2	1
1 ข้อกำหนดเกี่ยวกับส่วนประกอบปฏิญานินพนธ์/วิทยานินพนธ์มีข้อ ปลุกย่อยมากทำให้เข้าใจยาก.....	.....	.....	.....	.....	.....
2 ขาดคำอธิบายรายละเอียดของการเขียนหน้าปกปฏิญานินพนธ์/ วิทยานินพนธ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
3 ขาดตัวอย่างหน้าปกปฏิญานินพนธ์/วิทยานินพนธ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
4 ขาดข้อกำหนดเกี่ยวกับใบรองปกปฏิญานินพนธ์/วิทยานินพนธ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
5 ขาดข้อกำหนดเกี่ยวกับการเขียนหน้าปกในของปฏิญานินพนธ์/ วิทยานินพนธ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
6 คำอธิบายการพิมพ์หน้าปกในปฏิญานินพนธ์/วิทยานินพนธ์ไม่ชัดเจน พอที่จะปฏิบัติตามได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
7 ขาดคำอธิบายการพิมพ์ชื่อเรื่องปฏิญานินพนธ์/วิทยานินพนธ์ที่ มากกว่า 1 บรรทัด.....	.....	.....	.....	.....	.....
8 ขาดข้อกำหนดในการเขียนหน้าอนุมัติปฏิญานินพนธ์/วิทยานินพนธ์..	.....	.....	.....	.....	.....
9 ขาดข้อกำหนดเกี่ยวกับการพิมพ์หน้าอนุมัติปฏิญานินพนธ์/วิทยานินพนธ์...	.....	.....	.....	.....	.....
10 ข้อกำหนดและตัวอย่างการพิมพ์หน้าอนุมัติปฏิญานินพนธ์/ วิทยานินพนธ์ไม่ตรงกัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
11 ขาดข้อกำหนดเกี่ยวกับการเขียนคำขอบคุณ/กิตติกรรมประกาศ..	.....	.....	.....	.....	.....
12 ขาดตัวอย่างหน้าคำขอบคุณ.....	.....	.....	.....	.....	.....
13 ขาดคำอธิบายหลักการเขียนบทคัดย่อปฏิญานินพนธ์/วิทยานินพนธ์..	.....	.....	.....	.....	.....
14 ขาดข้อกำหนดและตัวอย่างบทคัดย่อปฏิญานินพนธ์/วิทยานินพนธ์ทั้ง ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
15 ข้อกำหนดและตัวอย่างหน้าบทคัดย่อไม่ตรงกัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
16 รูปแบบการเขียนบทคัดย่อไม่ชัดเจนพอที่จะปฏิบัติตามได้.....	.....	.....	.....	.....	.....

รายการปัญหา	ระดับของปัญหาการใช้				
	5	4	3	2	1
17 ขาดข้อแนะนำในการกำหนดศัพท์หรือคำสำคัญ.....	.....	.....	.....	.....	.....
18 ขาดตัวอย่างการเขียนศัพท์หรือคำสำคัญในหน้าบทคัดย่อ ปริทัศน์ฉบับ/วิทยานิพนธ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
19 ขาดข้อกำหนดเกี่ยวกับการวางรูปแบบหน้าสารบัญต่างๆ.....	.....	.....	.....	.....	.....
20 ขาดข้อกำหนดเกี่ยวกับการพิมพ์หน้าสารบัญต่างๆ.....	.....	.....	.....	.....	.....
21 คำอธิบายการวางรูปแบบหน้าสารบัญต่างๆไม่ชัดเจนพอที่จะปฏิบัติ ตามได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
22 ขาดตัวอย่างหน้าสารบัญต่างๆ.....	.....	.....	.....	.....	.....
23 ข้อกำหนดและตัวอย่างหน้าสารบัญต่างๆไม่ตรงกัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
24 ขาดตัวอย่างหน้าสัญลักษณ์และคำย่อที่ใช้ในการทำปริทัศน์ฉบับ/ วิทยานิพนธ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
25 ขาดข้อกำหนดเกี่ยวกับหน้าปกตอนในส่วนประกอบตอนท้าย.....	.....	.....	.....	.....	.....
26 ขาดข้อกำหนดและตัวอย่างหน้าประวัติผู้วิจัย.....	.....	.....	.....	.....	.....

3. ด้านการพิมพ์ปริญญาบัตร/วิทยานิพนธ์

รายการปัญหา	ระดับของปัญหาการใช้				
	5	4	3	2	1
1 ขาดข้อแนะนำในการพิมพ์ปริญญาบัตร/วิทยานิพนธ์ด้วยคอมพิวเตอร์.....	.....	.....	.....	.....	.....
2 ขาดการกำหนดคุณลักษณะของกระดาษที่ใช้ในการทำปริญญาบัตร/วิทยานิพนธ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
3 ขาดการกำหนดคุณลักษณะของตัวอักษรที่ใช้พิมพ์ปริญญาบัตร/วิทยานิพนธ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
4 ขาดข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำสำเนาปริญญาบัตร/วิทยานิพนธ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
5 ขาดตัวอย่างการวางรูปแบบหน้าในการพิมพ์ปริญญาบัตร/วิทยานิพนธ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
6 ข้อกำหนดการเว้นบรรทัดการพิมพ์บทและหัวข้อต่างๆไม่เหมาะสมกับการพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์.....	.....	.....	.....	.....	.....
7 ข้อกำหนดการแบ่งหัวข้อต่างๆในปริญญาบัตร/วิทยานิพนธ์ไม่ชัดเจนพอที่จะปฏิบัติตามได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
8 การวางตำแหน่งหัวข้อต่างๆในปริญญาบัตร/วิทยานิพนธ์ไม่ชัดเจนพอที่จะปฏิบัติตามได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
9 คำอธิบายการเว้นระยะการพิมพ์หัวข้อต่างๆบางตอนไม่ชัดเจนพอที่จะปฏิบัติตามได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
10 ตัวอย่างการเว้นบรรทัดระหว่างหัวข้อต่างๆในปริญญาบัตร/วิทยานิพนธ์ไม่ชัดเจนพอที่จะปฏิบัติตามได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
11 วิธีการกำหนดหัวข้อต่างๆไม่ชัดเจนพอที่จะปฏิบัติตามได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
12 วิธีการกำหนดหัวข้อต่างๆอ่านแล้วยากที่จะเข้าใจและปฏิบัติตามได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
13 มีปัญหาเกี่ยวกับการเขียนข้อความที่คัดลอกมาจากสิ่งพิมพ์ลงในปริญญาบัตร/วิทยานิพนธ์.....	.....	.....	.....	.....	.....

รายการปัญหา	ระดับของปัญหาการใช้				
	5	4	3	2	1
14 ข้อกำหนดและตัวอย่างข้อความที่คัดลอกมาจากสิ่งพิมพ์ไม่ตรงกัน.	...	...	...	...	...
15 ตัวอย่างการคัดลอกข้อความไม่เพียงพอกับการใช้ประโยชน์.....	...	...	...	...	...
16 ขาดคำอธิบายการจัดวางชื่อตารางและภาพประกอบเพื่อใช้ในการพิมพ์ปริญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์.....	...	...	...	...	...
17 ขาดข้อกำหนดการอ้างอิงที่มาของตารางและภาพประกอบ.....	...	...	...	...	...
18 ข้อกำหนดและตัวอย่างการพิมพ์ตารางและภาพประกอบไม่ตรงกัน	...	...	...	...	...
19 ข้อกำหนดการเว้นบรรทัดหน้าปกตอน/ภาคไม่ชัดเจนพอที่จะปฏิบัติตามได้.....	...	...	...	...	...

4. ด้านการอ้างอิง

สำหรับด้านการอ้างอิงถ้าท่านใช้การอ้างอิงแบบใดขอให้ตอบแบบสอบถามการอ้างอิงแบบนั้น ๆ เช่น ท่านที่ใช้การอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา ขอให้ตอบปัญหาการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา ส่วนท่านที่ใช้การอ้างอิงแบบเชิงอรรถ ขอให้ตอบปัญหาการอ้างอิงแบบเชิงอรรถ เป็นต้น

รายการปัญหา	ระดับของปัญหาการใช้				
	5	4	3	2	1
<u>การอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา</u>					
1 คำอธิบายอ่านแล้วยากที่จะเข้าใจและปฏิบัติตามได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
2 คำอธิบายไม่ชัดเจนพอที่จะปฏิบัติตามได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
3 ข้อกำหนดและตัวอย่างการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาไม่ตรงกัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
4 ตัวอย่างการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาไม่ชัดเจนพอที่จะปฏิบัติตามได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
5 ตัวอย่างการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาไม่มีความหลากหลาย.....	.....	.....	.....	.....	.....
<u>การอ้างอิงแบบเชิงอรรถ</u>					
1 คำอธิบายอ่านแล้วยากที่จะเข้าใจและปฏิบัติตามได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
2 คำอธิบายไม่ชัดเจนพอที่จะปฏิบัติตามได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
3 ข้อกำหนดการพิมพ์เชิงอรรถไม่เหมาะกับการพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์.....	.....	.....	.....	.....	.....
4 ข้อกำหนดและตัวอย่างการลงเชิงอรรถไม่ตรงกัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
5 ตัวอย่างเชิงอรรถไม่มีความหลากหลาย.....	.....	.....	.....	.....	.....
6 ขาดคำอธิบายรายละเอียดสำหรับการเขียนเชิงอรรถ เช่น ผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์/โรงพิมพ์ ปีที่พิมพ์ ฯลฯ.....	.....	.....	.....	.....	.....

รายการปัญหา	ระดับของปัญหาการใช้				
	5	4	3	2	1
7 ขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการลงเชิงบรรณสาระสังเขปหรือ บทคัดย่อ (abstracts) ที่ได้จากฐานข้อมูลสำเร็จรูป CD-ROM.....	.....	.....	.....	.....	.....
8 ขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการลงเชิงบรรณเอกสารที่ได้จาก เครื่องโทรสาร (FAX).....	.....	.....	.....	.....	.....

5. ด้านบรรณานุกรม

รายการปัญหา	ระดับของปัญหาการใช้				
	5	4	3	2	1
1 คำอธิบายการเขียนบรรณานุกรมไม่ชัดเจนพอที่จะปฏิบัติตามได้...	...	...	...	...	...
2 การเว้นบรรทัดการพิมพ์บรรณานุกรมทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศไม่ควรแตกต่างกัน.....	...	...	...	...	...
3 ขาดคำอธิบายรายละเอียดสำหรับการเขียนบรรณานุกรม เช่น ผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์/โรงพิมพ์ ปีที่พิมพ์ ฯลฯ.....	...	...	...	...	...
4 ขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการลงบรรณานุกรมสำหรับสิ่งพิมพ์หรือบทคัดย่อ (abstracts) ที่ได้จากฐานข้อมูลสำเร็จรูป CD-ROM.....	...	...	...	...	...
5 ขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการลงบรรณานุกรมเอกสารที่ได้จากเครื่องโทรสาร (FAX).....	...	...	...	...	...
6 ตัวอย่างบรรณานุกรมไม่มีความหลากหลาย.....	...	...	...	...	...
7 ขาดข้อกำหนดการจัดเรียงบรรณานุกรมทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ.....	...	...	...	...	...

ตอนที่ 3 สาเหตุของการไม่ใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์

1. ในกรณีที่ทำนไม่ใช้คู่มือการทำปริญญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ เลยมมีสาเหตุมาจากปัญหาต่อไปนี้
 มากน้อยเพียงใด

สาเหตุ	ระดับของปัญหา				
	5	4	3	2	1
1 ขาดหน้าสารบัญหรือบรรณานุกรมช่วยในการค้นหาหลักเกณฑ์จากคู่มือการทำปริญญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
2 บรรณานุกรมช่วยค้นหาไม่ละเอียดเพียงพอกับการใช้งาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3 หลักเกณฑ์ต่างๆในคู่มือการทำปริญญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์จัดเรียงสับสนและไม่เป็นเอกภาพ.....	.....	.....	.....	.....	.....
4 การวางเนื้อหาในเล่มไม่ชัดเจน.....	.....	.....	.....	.....	.....
5 คำอธิบายไม่ชัดเจนอ่านแล้วเข้าใจยาก.....	.....	.....	.....	.....	.....
6 คำอธิบายและตัวอย่างไม่สัมพันธ์กัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
7 มีปัญหาการเขียนเชิงอรรถสิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุ.....	.....	.....	.....	.....	.....
8 เขียนรายการบรรณานุกรมไม่เป็นจึงไม่ใช้.....	.....	.....	.....	.....	.....
9 มีปัญหาการเขียนบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์และโสตทัศนวัสดุ.....	.....	.....	.....	.....	.....
11 อื่นๆโปรดระบุ.....	.....	.....	.....	.....	.....

2. จากข้อ 1 ท่านสามารถตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของปฏิญานินพนธ์ด้วยวิธีการต่อไปนี้ในระดับอย่างน้อยเพียงใด

รายการแก้ปัญหา	ระดับของวิธีการแก้ปัญหา				
	5	4	3	2	1
1 สอบถามผู้รับผิดชอบปฏิญานินพนธ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
2 สอบถามเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยผู้มีหน้าที่ตรวจปฏิญานินพนธ์/ วิทยานินพนธ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
3 สอบถามอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิญานินพนธ์/วิทยานินพนธ์.....	.....	.....	.....	.....	.....
4 สอบถามบรรณารักษ์ห้องสมุด.....	.....	.....	.....	.....	.....
5 สอบถามเพื่อน.....	.....	.....	.....	.....	.....
6 สอบถามนิสิตบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์.....	.....	.....	.....	.....	.....
7 ดูจากปฏิญานินพนธ์/วิทยานินพนธ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว.....	.....	.....	.....	.....	.....
8 ดูจากเอกสารต่างประเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....
9 ดูจากหนังสือวิจัยต่างๆไป.....	.....	.....	.....	.....	.....
10 อื่นๆโปรดระบุ.....	.....	.....	.....	.....	.....

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายฤทธิชัย เตชะมหัทธนนท์
 เกิดวันที่ 19 พฤศจิกายน 2502
 สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 150 หอพักชายวมงคลทิพย์ สุขุมวิท 23 คลองเตย พระโขนง กรุงเทพฯ
 10110
 ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน พนักงานห้องสมุดระดับ 4
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ถนนพญาไท วังใหม่ ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
 ประวัติการศึกษา 2518 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวินิตศึกษา จังหวัดลพบุรี
 2520 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูเทพสตรี จังหวัดลพบุรี
 2522 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิทยาลัยครูเทพสตรี จังหวัดลพบุรี
 2526 ครุศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยครูเทพสตรี จังหวัดลพบุรี
 2537 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐ
ในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
ฤทธิชัย เตชะมัทธนันท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
กุมภาพันธ์ 2537

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการใช้ สาเหตุของการไม่ใช้คู่มือการทำ
ปฏิญานิพนธ์ ตลอดจนศึกษาปัญหาการใช้คู่มือของนิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขต
กรุงเทพมหานครที่กำลังทำปฏิญานิพนธ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย ผล
การศึกษาพบว่านิสิตบัณฑิตศึกษาทุกสถาบันส่วนใหญ่ใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ในส่วนการอ้างอิง
มากเป็นอันดับแรก รองลงไปคือบรรณานุกรม ส่วนวิธีการตรวจสอบความสมบูรณ์และความ
ถูกต้องของปฏิญานิพนธ์นั้น นิสิตบัณฑิตศึกษาทั้งกลุ่มที่ใช้และไม่ใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ได้ใช้
วิธีการดูจากปฏิญานิพนธ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้วเป็นอันดับแรก รองลงไปคือสอบถามเพื่อน
สำหรับปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ในด้านต่างๆพบว่าด้านการเตรียมและการเรียบเรียง
ปฏิญานิพนธ์นิสิตบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหา เรื่องคู่มือขาดข้อแนะนำในการค้นข้อมูลจาก
คอมพิวเตอร์เป็นอันดับแรก รองลงไปคือตัวอย่างการทำโครงเรื่องปฏิญานิพนธ์ฉบับร่างไม่มี
ความหลากหลาย ส่วนปัญหาด้านส่วนประกอบของปฏิญานิพนธ์นิสิตบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ประสบ
ปัญหา เรื่องข้อกำหนดเกี่ยวกับส่วนประกอบปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์มีข้อปลีกย่อยมากทำให้เข้าใจ
ยากเป็นอันดับแรก รองลงไปคือเรื่องคู่มือขาดคำอธิบายหลักการเขียนบทคัดย่อปฏิญานิพนธ์/
วิทยานิพนธ์ ส่วนปัญหาด้านการพิมพ์ปฏิญานิพนธ์นิสิตบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหา เรื่องคู่มือ
ขาดข้อแนะนำในการพิมพ์ปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ด้วยคอมพิวเตอร์ รองลงไปคือข้อกำหนดการ
เว้นบรรทัดการพิมพ์บทและหัวข้อต่างๆไม่เหมาะกับการพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์ ส่วนปัญหาด้านการ
อ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาในนิสิตบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาการเรื่องตัวอย่างการอ้างอิงแบบ
แทรกในเนื้อหาไม่มีความหลากหลาย รองลงไปคือคำอธิบายอ่านแล้วยากที่จะเข้าใจและปฏิบัติ
ตามได้ ส่วนปัญหาด้านเชิงอรรถนิสิตบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหา เรื่องคู่มือขาดข้อกำหนดและ
ตัวอย่างการเขียนเชิงอรรถและบรรณานุกรมเอกสารที่ได้มาจากเครื่องโทรสาร (FAX) รองลง
ไปคือคู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนเชิงอรรถสาระสังเขปหรือบทคัดย่อ (Abstracts)
จากฐานข้อมูลสำเร็จรูป CD-ROM ส่วนปัญหาด้านบรรณานุกรมนิสิตบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหา
เรื่องคู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนเชิงอรรถและบรรณานุกรมเอกสารที่ได้มาจากเครื่อง
โทรสาร (FAX) รองลงไปคือคู่มือขาดข้อกำหนดและตัวอย่างการเขียนเชิงอรรถสาระสังเขปหรือ
บทคัดย่อ (Abstracts) จากฐานข้อมูลสำเร็จรูป CD-ROM สำหรับเหตุผลของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่
ไม่ใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์เป็นเพราะคำอธิบายไม่ชัดเจนอ่านแล้วเข้าใจยากเป็นอันดับแรก
รองลงไปคือหลักเกณฑ์ต่างๆในคู่มือการทำปฏิญานิพนธ์/วิทยานิพนธ์จัดเรียงสับสนและไม่เป็น
เอกภาพ และจากผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของปัญหาการใช้คู่มือการทำปฏิญานิพนธ์ของ
นิสิตบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครแต่ละด้านพบว่าไม่มีข้อใดเลยที่ทุก
สถาบันมีปัญหาสอดคล้องกันตามเกณฑ์ที่กำหนด

GRADUATE STUDENTS' PROBLEMS IN USING THE MANUAL OF STYLE
FOR THESIS PREPARATION IN THE STATE UNIVERSITIES IN
BANGKOK AREA

AN ABSTRACT

BY

RITHICHAJ TECHAMAHATTANUN

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Arts degree in Library and Information Science
at Srinakharinwirot University

February 1994

This research study intends to examine the condition and problems of the utilization of thesis manual as well as causes for not using thesis manual of those graduate students of the state universities in Bangkok. Data analysis was conducted by methods of percentage and average.

The research findings show that the citation is the first part which the majority of the university graduate students consult most their thesis manuals, with bibliographical part comes next in rank. Regarding the inspection for thesis accuracy and thoroughness it is found that graduate students from both groups of use and non-use thesis manual review from those theses already approved by the graduate university, and from querying friends as the first and second sources, respectively.

As to the use of thesis manual, there find the following problems :-

(i) Thesis preparation and writing. The lack of instruction for computer search and the shortage of diverse samples of thesis draft are the first and second-ranking problems faced by most of the graduate students in using the manual.

(ii) Components of the thesis. Problems of excessively detailed rules on the components in the manual, and the absence of explanation on abstract writing are the first and subsequent problems encountered

(iii) Thesis typing. The lack of instruction for typing thesis by computer is the first-ranking problem confronts the graduate students, with the problem of unsuitable rules on spacing for wordprocessing comes next in rank.

(iv) Citation. Problem of the shortage of diverse samples of citation in the manual is ranked first ensued with problem of incomprehensible explanation to correspond ranked the second.

(v) Footnote. The lack in thesis manual of rules and samples of footnote preparation for documents obtained through FAX as well as the shortage of rules and samples of CD-ROM abstracts writing are the first and second-ranking problems found.

(vi) Bibliography. The absence of rules and samples of bibliography preparation for documents obtained via FAX, and of rules and samples of CD-ROM abstracts writing are the first and second-ranking problems found in the manual.

In relation to the causes of why the graduate students do not want to use the manual, it is found that obscure explanation and the complicated and disorganized rules of the manual are ranked successively. Finally, the analysis concludes that there is no specific aspect of the problems of the use of thesis manual of state universities' graduate students in Bangkok which every university corresponds significantly.